

ATEITIS

1958, GEGUZIS, NR. 5

ATEITIS

eina nuo 1911

KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

1958 METAI

Nr. 5

GEGUŽIS—MAY

Redaktorius — Paulius Jurkus

REDAKCIJOS KOLEKTYVAS — Da-
nutė Aleksandravičiūtė - Bobelienė,
Cintrė Banaitytė, Sigita Leimonas,
Gediminas Naujokaitis.

Visą spausdinamą medžiagą redakci-
ja taiso savo nuožiūra. Nepanaudoti
straipsniai grąžinami autoriui pra-
šant.

Administratorius — Kun. V. Dabušis

Redakcijos ir administracijos adresas:

**ATEITIS, 916 Willoughby Avenue,
Brooklyn 21, N. Y., U. S. A.**

Prenumerata metams \$5.00 pagal U.
S. dol. kursą.

Garbės prenumerata metams \$10.00.

Atskiro numerio kaina 50c.

**LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH
MAGAZINE**

Published monthly, except July and
August, by the Lithuanian Catholic
Youth Association

"A t e i t i s"

916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.
Tel. GLenmore 5-7281

Subscription \$5.00 per year.

Single copy 50c.

Entered as second-class matter at
the post office at Brooklyn, N. Y.
March 31, 1950 under the Act of
March 3, 1897.

TURINYS

A. Neckiūnas, MIC	
Bažnyčios žymės	97
Alfa Sušinskas	
Sučiauptomis lūpomis ir užmerktomis akimis	100
Birutė Dabušytė	
Nekrologas senelei (eil.)	101
Pranas Naujokaitis	
Pavasaris grįžta, ištrauka iš romano "Upeliai negrįžta į kalnus"	102
Ada Karvelytė	
Didžiajam panevėžiečiui vysk. Kazimierui Paltarokui (e.l.)	104
V. Vygantas	
Pax Romana planai	105
Danguolė Sadūnaitė	
Sutuoktuvės (eil.)	106
Nerima Narutė	
Mišios (eil.)	106
Rima Laurinaitė	
Meilė (eil.)	103
Dalia Noreikaitė	
Lakštingala, Rūkas, Daug nieko, Vaivorykštė (eilėraščiai)	107
J. Sakalas	
Mano pilis, Svetimam pajūry (eil.)	107
J. Baužys	
Jaunimo centras ir lietuviškos "gengės" Chicagoje	103
Stasys Yla	
Ateitininkų veiklos formos — šventės	110
Šventė Putname	112
A. Barūnaitė, R. Mureika	
Kursai Bostone	113
Sportas	
Edvardas Šulaitis — Apie pasaulio futbolo pirmenybes	114
šių metų literatūros premijos	115
Moksleivių ateitininkų veikla	116
Studentų Ateitininkų Sąjunga	119
Kreivos šypsenos	120

Viršelyje — Pavasaris parke, nuotrauka Vyt. Maželio. 102
psl. vinjetė dail. Ado Korsakaitės.

BAŽNYČIOS ŽYMĖS

A. NOCKIŪNAS, MIC.

Kristus įsteigė ne dvi ar tris, o tik vieną Bažnyčią. Tai labai aišku iš šv. Rašto, kur kalbama tik apie vieną Bažnyčią. Kristus, žadėdamas įsteigti savo Bažnyčią, kalbėjo vienaskaita: „Ir aš tau sakau: tu Petras (uola), ir ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią, ir pragaro vartai jos nenugalės“ (Mato 16, 18).

Kaip atskirti tą tikrąją, Kristaus Bažnyčią nuo kitų, irgi besivadinančių tikromis bažnyčiomis? Tam tikslui reikia atkreipti dėmesį į keletas žymes, kurias tikroji Bažnyčia privalo turėti. Kai kalbame apie žymes, turime mintyti esminę ypatybę, kuri tetinka vienai tikrajai Bažnyčiai. Tos žymės yra vieningumas, visuotinumas, šventumas ir apaštališkumas.

Jau 325 Nicėjos Bažnyčios suvažiavime buvo jos įtrauktos į Apaštalių Išpažinimą: tikiu „į vieną, šventą, visuotinę ir apaštališką Bažnyčią“. Tai prieš kilusią ereziją. Amžių bėgyje kilo vis naujų erezijų ir schizmų. Todėl šiandien turime protestantų, anglikonų, stačiatikių bažnyčias. Jos save laiko tikrosiomis. Tačiau kaip viena tik gali būti tiesa, taip ir viena tėra tikroji Bažnyčia.

Protestantai tvirtina, kad jų Bažnyčia turinti dvi jai savas ypatybes: gryną Evangelijos mokslą ir sakramentų teikimą. Tačiau šias ypatybes turi Katalikų Bažnyčia daug tobulesniame laipsnyje. Kat. Bažnyčia remiasi popiežiaus neklaidingumu, kada jis kalba „ex katedra“, protestantai turi pasitenkinti kiekvienas savo sektos aiškinimu. Katalikai turi visus septynis sakramentus, protestantai tepripažįsta tik du.

Stačiatikiai tvirtina, kad jie išlaikę gryną Evangelijos mokslą per

7 Bažnyčios Tarybas, tačiau nutyli, kad Bažnyčioje buvo dar trylikos Tarybų. Jie nutyli, nes aštuntoji kaip tik pasmerkė jų schizmą su jų vadu Focijumi. Katalikai pasiliko ištikimi visų 20 Bažnyčios Tarybų nutarimams.

Nagrinėdami toliau Bažnyčios žymes, laikysimės tokios tvarkos: 1) Kristus norėjo įsteigti savo Bažnyčią su tomis žymėmis; 2) tų žymių neturi kitos Bažnyčios ir 3) jas visas teturi Katalikų Bažnyčia.

1. Bažnyčios vieningumas

Vieningumas Katalikų Bažnyčioje reiškiasi tikėjimo išpažinimu, sakramentų teikimu ir Bažnyčios valdymu. Tikėjimo vieningumas reiškia, kad visi katalikai tiki vienodai į tas pačias tikėjimo tiesas, pav., į šv. Trejybę, šv. Eucharistiją, kaip moko Bažnyčia. Vieningumas sakramentus teikiant reiškia, kad visi katalikai pripažįsta septynis sakramentus. Vieningumas Bažnyčią valdant reiškiasi tuo, kad visą Bažnyčią valdo vyriausia matoma galva — popiežius, kuriam palenkti kunigai ir tikintieji.

Nėra abejonės, kad Kristus to vieningumo savo Bažnyčioje norėjo. Tai liudija gausūs paties Kristaus pasakymai, užrašyti Evangelijų knygose; pavyzdžiui: Jono 10, 16: „Aš turiu ir kitų avių, kurios ne iš šitos avidės; man reikia ir jas atvesti; jos klausys mano balso, ir bus viena avidė ir vienas ganytojas“. Labai aiškiai tai Kristus išreiškė savo maldoje paskutinės Vakarinės metu: „Šventasis Tėve, išlaikyk savo varde tuos, kuriuos man davei, kad jie būtų viena, kaip ir mes“ (Jono 17, 11). Šv. Povilas savo laiškuose taip pat labai aiškiai ir giliai išreiškia šią mintį. Pavyzdžiui, laiške korintiečiams jis

rašo: „Nes mes visi esame pakrikštyti vienoje dvasioje, kad būtume vienas kūnas, ar tai žydai, ar pagony, ar vergai, ar laisvieji; taip pat visi esame pagirdyti viena Dvasia“ (1 Kor. 12, 13). Arba laiške efeziečiams išreiškia dar aiškiau: „Vienas kūnas ir viena dvasia, taip kaip jūs esate pašaukti į vieną jūsų pašaukimo viltį. Vienas Viešpats, vienas tikėjimas, vienas krikštas“. (Efez. 4, 4-5).

Iš šių šv. Rašto tekstų matome, kad Kristus pavadė savo apaštalamis skelbti tik vieną mokslą, liepė pasilikti vienybėje ir savo įsteigtą Bažnyčią pavadė valdyti apaštalių vyriausiajam — šv. Petriui: „Ir aš tau sakau: Tu Petras (uola) ir ant tos uolos pastatysiu aš savo Bažnyčią...“ (Mato 16, 18).

Pažiūrėkime, kiek vieningumo yra pas protestantus ir stačiatikius. Nereikia tam daug įrodymų, lengvai mes matome, kaip protestantai, susiskaldę į daugybę sektų bei sektelių, neturi vienybės, ir patys dėl to kenčia ir bando jįsekti. Kiek geriau yra su stačiatikiais. Tačiau neturėdami vyriausios ir vieningos vadovybės, ir jie yra pasidalinę tarp tikėjimo ir kulto klausimuose.

Tik Katalikų Bažnyčioje vieningumo žymė yra išlaikyta grynai. Visi katalikai išpažįsta vieną ir tą patį tikėjimą, visi priima tuos pačius sakramentus ir visi paklūsta vienai vyriausiajai dvasinei vadovybei — šv. Tėvui. Kat. Bažnyčia šią vieningumo dovaną stengiasi visomis jėgomis išlaikyti, nepaisydama visokių priešų puolimų. Iš istorijos žinome, jog dėl tikėjimo grynumo ir dėl sakramentų nepaliečiamumo Katalikų Bažnyčia neteko visos Anglijos, kuri pasikėsino prieš jos doktriną.

2. Bažnyčios visuotinumas

Iš Bažnyčios vieningumo seka visuotinumas. Ši žymė reiškia, kad Bažnyčia apima visas tautas ir visus žemės kontinentus. Tokia buvo Kristaus valia, kurią Bažnyčia amžių bėgyje ir vykdo, kol "bus viena avidė ir vienas ganytojas". Evangelijų puslapiai paliūdią, kokia buvo Kristaus valia. Štai keletas citatų: Mato 28, 19-20 "Eikite tat ir mokykite visas tautas, krikštydami juos vardan Tėvo ir Sūnaus ir šventosios Dvasios ir mokydami juos laikyti visa, ką tik esu jums įsakęs. Ir štai aš esu su jumis visas dienas iki pasaulio pabaigai". Arba vėl pas Morkų 13,10: "Evangelija turi būti paskelbta visoms tautoms". "Eikite į visą pasaulį, skelbdami Evangeliją visam sutvėrimui. Kas įtikės ir bus pakrikštytas, tas bus išganytas, kas neįtikės, bus pasmerktas" (Mork. 16, 15-16). Apaštalai, vykdydami Kristaus valią, pasiskleidė po įvairias tautas, skelbdami Linksmąją Naujieną.

Protestantai irgi turi savo misioninkų, tačiau jie neturi tikėjimo vienybės: ką vieni teigia, kiti neigia. Be to, jie nesiekia apaštalų laikų, nes jų religija atsirado tik 16 amžiuje ir neapima visų tautų. Ir stačiatikiai, atsiskyrę nuo bažnyčios jau XI amžiuje, nustojo tikrosios apaštališkos dvasios, susiskaldė pagal atskiras tautas. Jų pasekėjai turi apie 160 milijonų žmonių, daugumoje gyvenančių Rytų Europoje ir Azijoje.

Tik Katalikų Bažnyčioje pasireiškia visuotinumas tikra prasme. Joje buvo apaštališka dvasia nuo pat pirmųjų amžių ir išliko iki pat mūsų dienų. Kat. Bažnyčia savo narių skaičiumi pralenkia visas kitas krikščioniškas bendruomenes kartu, nes turi apie 450 milijonų žmonių. (Protestantų priskaitoma apie 210 mil., o stačiatikių apie 160 mil.). Be to, Katalikų Bažnyčia pralenkia ir visas kitas žemės didžiąsias religijas, paėmus atskirai (pav. gausingiausia iš jų yra budistų religija su 250 mil. narių).

Kat. Bažnyčios visuotinumo žymeitinka Kristaus palyginimas apie garstyčios grūdėlį, kuris išauga į didžiulį augalą, taip kad dangaus sparnuočiai jame susuka sau lizdus.

3. Bažnyčios šventumas

Bene pati gražiausia Bažnyčios žymė yra jos šventumas. Šventumo žymeitpriklauso šie pagrindiniai elementai: šventas įkūrėjas, priemonės šventumui siekti ir narių pasiektas šventumas, patvirtintas meilės darbais ir stebuklais.

Kat. Bažnyčios įkūrėjas yra Kristus, Dievas-Žmogus, pats šventumas ir betkokio šventumo šaltinis ir idealas visiems. Kristaus valia buvo, kad Jo įkurtoji Bažnyčia irgi būtų šventa. šv. Povilas laiške efeziečiams tai išreiškia šiais žodžiais: "Kad jis pats (Kristus) sau paruoštų garbingą Bažnyčią, neturinčią sutepimo, raukšlės ar ko kito panašaus, bet kad ji būtų šventa ir nesutepta". (Efez. 5, 27).

Kristus savo mokslu nurodė žmonėms šventumo kelią. Jo pamokslas nuo kalno yra krikščioniškojo tobulumo programa, kurią suglaustai galime išreikšti Jo paties žodžiais: "Būkite tat tobuli, kaip jūsų dangiškasis Tėvas yra tobulas" (Mt. 5, 48). Kristus meldėsi už apaštalus ir visą savo Bažnyčią, kad ji išliktų šventa: "Pašventink juos tiesioje. Tavo žodis tiesa... už juos aš pasišvenčiaiu pats save, kad ir jie būtų pašventinti tiesioje" (Jono 17, 17-19). Krikščioniškas šventumas glūdi Dievo ir artimo meilėje. Todėl Kristus prieš savo mirtį paliko mums meilės įsakymą: "Aš jums duodu naują įsakymą mylėti vienas kitą; kaip aš jus mylėjau, kad ir jūs viens kitą mylėtumėte. Iš to visi pažins, kad jūs mano mokytiniai, jei turėsite meilę vienas kito" (Jono 13, 34-35).

Šventumui pasiekti Kristus nurodė ne tik kelią, bet davė ir tinkamas priemones: maldą, sakramentus ir kitas malones. Todėl kiekvienas gali pasiekti mažesnę ar didesnę tobulumo laipsnį. Be to, Kristui patiko šventųjų darbus paliudyti stebuklais. Jis tai pažadėjo būdamas dar žemėje: "Tuos, kurie įtikės, lydės tokie stebuklai: mano vardu jie išvarinės velnius, kalbės naujomis kalbomis, ims žalčius, ir, jei ką mirtinga gertų, tai jiems nenkenks; jie dės rankas ant ligonių, ir tie pasveiks" (Mk. 16, 17). Kitoje vietoje jis net užtikrino apaštalams: "Iš tikrųjų, iš tikrųjų, sakau jums, kas tiki į mane, darbų, kuriuos aš darau, ir jis darys ir didesnius už juos darys..." (Jono 14, 12). Apaštalų ir šventųjų gyvenimai tuos Kristaus žodžius mums aiškiai paliudija: jie darė stebuklus, kalbėjo naujom kalbom ir išvarinėjo velnius. Bažnyčia nė vieno neskelbia šventuoju, kol neįrodoma aiškiai, kad kandidatas į šventuosius nėra padaręs bent trijų stebuklų po mirties.

Veltui įieškotume tokio šventumo pas protestantus. Net jų pačių įsteigėjai kaip Liuteris, Kalvinas arba Henrikas VIII nėra laikomi šventais. Jų principas, kad tikėjimas nuteisina be darbų, neneša jokių šventumo vaisių. Tai patvirtin-

Z. Kolba — Aušros Vartų Marija
(vitražo eskizas)

Melsk savo Sūrį, kad tarp visų pasaulio giminių įsiviešpatautų taika ir vienybė, o mūsų mylmoje tėviškėje, Aukštaičiuose ir Žemaičiuose, prajįstų broliška meilė. Mes esame tavo žmonės, o tu būk mūsų Karalienė, — gink mus nuo pikta ir padėk mums nesiliaujančiu savo užtarimu.

(Iš St. Ylos maldaknygės
"Sveika Marija")

na ir Išganytojo žodžiai: "Ne tas, kuris sako: Viešpatie, įeis į dangaus Karalystę, bet kas pildo mano Tėvo valią, esančio danguje". Apaštalas Jokūbas dar aiškiau tai išreiškia savo laiške: "Ar nori, niekingasis žmogau, žinoti, kad tikėjimas be darbų yra miręs" (2, 20). Todėl suprantame, kad šis Šv. Jokūbo laiškas protestantų yra atmetamas, nes jis pasmerkia jų mokslą.

Staciatikiai garbina Mariją ir šventuosius, bet tuos, kurie iki schizmos buvo bendri visai Katalikų Bažnyčiai. Ir čia išsipildo Kristaus pasakyti žodžiai: "Kaip vynmedžio šakelė negali nešti vaisiaus pati savaime, jei nepasilieka vynmedyje, taip ir jūs, jei nepasiliekaite manyje" Jo. 15, 4). Mes matome, kaip staciatikių bažnyčioje nusiipnėjo visas šventumas su atsisiskyrimu nuo tikrosios Kristaus Bažnyčios.

Kat. Bažnyčia šviečia savo šventumu, nes joje ir toliau veikia pats Kristus per savo mokslą, sakramentus ir kitas malones, ugdydamas šventuosius. Šventųjų Katalikų Bažnyčioje niekada netrūko net ir pačiais sunkiausiais schizmų ir erezių laikais. Dievas nesiliauja visais laikais savo Bažnyčioje daręs per savo šventuosius meilės darbus ir stebuklus, kad pasauliui parodytų jos tikrumą.

Tiesa, Bažnyčioje netrūksta ir blogų žmonių, kurie gyvena sunkiose nuodėmėse. Pats Kristus yra tai nurodęs palyginimuose apie kviečius ir kukalius, apie tinkle sucautas geras ir blogas žuvis. Tai galime lengvai ir suprasti, nes Bažnyčia šioj žemėj yra nuolatiniam kovos su piktu stovyje. Dėl žmogiškų silpnųjų ir velnio gundymų dalis jos narių pralaimi. Tik danguje Bažnyčia pasiekia visišką tobulumą be jokio sutepimo. Iš kitos pusės, blogieji katalikai nėra blogi, kad ir katalikai, bet tik dėl to, kad jie neklauso Bažnyčios, nesilaiko įsakymų, nesinaudoja jos teikiama sakramentų pagalba. **Tai gi, ne Bažnyčia, ir ne Jos priemonės yra kaltos, bet tik nesinaudojimas jomis.** Visi, kurie tinkamai naudojasi Bažnyčios teikiama pagalba, anksčiau ar vėliau pasiekia tam tikrą tobulumo laipsnį, išvengia nuodėmių ir pasiekia savo tikslą: amžiną laimę danguje.

4. Bažnyčios apaštališkumas

Paskutinioji tikrosios Bažnyčios žymė yra apaštališkumas. Tai reiškia, kad Bažnyčia remiasi apaštalais: turi būti iš jų kilusi, skelbti jų mokslą, o jos vyresnieji turi būti teisėti apaštalų įpėdiniai.

Šv. Petro Bazilika Romoje

Ir šiuo atžvilgiu Kristaus valia yra gana aiški. Jis pats išsirinko 12 apaštalų, juos paruošė ir siuntė skelbti Evangelijos visoms tautoms. Apaštalai gi išsirinko savo įpėdinius ir tokiu būdu apaštališkumas išliko iki mūsų dienų vyskupų asmenyse. Kristus savo apaštalus pats išsirinko: "Ne jūs mane išsirinkote, bet aš jus išsirinkau ir paskyriau jus, kad eitumėte ir neštumėte vaisiaus" (Jo. 15, 16). Evangelistas Matas, išvardinęs apaštalų vardus, pažymi: "Šituos dvylika Jėzus išsiuntė..." (Mato 10, 5). Prieš žengdamas į dangų, Viešpats davė apaštalams galią ir paliepimą eiti mokyti visas tautas: "Man duota visa valdžia danguje ir žemėje. Eikite tat ir mokykite visas tautas..." (Mt. 28, 19). Gerai žinome, kaip apaštalai įvykdė savo Mokytojo paliepimą. Tie, kurie buvo išsiskirstę, vaikščiojo ir skelbė Dievo žodį" taip mini Apaštalų Darbų knyga. Vėliau apaštalai išsirinko sau mokytinius, kuriuos išmokė Kristaus mokslo, ir rankų uždėjimu, perdavė jiems iš Kristaus gautas galias: toliau tęsti jų darbus. "Šituos jie pastatė apaštalų akivaizdon, o tie meldamies uždėjo ant jų rankas" (Ap. darb. 6, 6). Arba kitoje vietoje vietoje kalbama apie Sauliaus ir Barnabo išrinkimą: "Jiems tarnaujant Vieš-

pačiui ir pasninkaujant, šventoji Dvasia jiems tarė **Išskirkite man Saulių ir Barnabą darbui, kuriam aš juos pašaukiau**" (Ap. darb. 13, 2). Taip pat Šv. Povilas, rašydamas savo mokiniui vyskupui Timotiejui, primena, kad pasirūpintų įpėdiniais: "Dėl tos priežasties aš tau primenu atgaivinti Dievo malonę, esančią tavyje mano rankų uždėjimu" (II Tim. 1, 6). Rankų uždėjimą reikia suprasti pašventinimą Dievo tarnybai, kaip ir dabar daroma šventinant vyskopus. Tokiu būdu apaštalų pradėtąjį darbą amžių bėgyje tęsia Bažnyčia per savo vyskopus.

Protestantų Bažnyčioje apaštališkumo žymių negalima užtikti, nes ji atsirado tik XVI-me amžiuje. Ji nutraukė apaštališką grandinę, atsisakydama paklusti Romos popiežiui. Be to, pats jos įsteigėjas Liuteris buvo paprastas kunigas vienuolis. Todėl protestantai neturi išlaikę teisėtų apaštalų įpėdinių — vyskupų. Jie net neigia ypatingą apaštalų misiją, skelbiant Evangeliją.

Staciatikiai, nors ir yra išlaikę iš apaštalų perduotus šventimus, nėra išlaikę jų skelbto mokslo. Be to, jie, neigdami Romos popiežiaus pirmenybę, nešeka apaštalais, kurie pakluso Šv. Petriui, kaip apaštalų kunigaikščiui ir vyriausia

Lietuvių liaudies skulptūra

SUČIAUPTOMIS LŪPOMIS IR UŽMERKTOMIS AKIMIS

ALFA SUŠINSKAS

— Kas yra geriausias mokinys jūsų klasėje? — klausia tėvas sūnų.

— Visi vienodi, nė vienas niekuo neišsiskiria, — kiek patylėjęs, atsako sūnus, gerai žinodamas, kad Petras Liepinis yra pirmasis mokinys, pasižymis ne tik gabumais, bet ir darbštumu.

— Kokia yra tamstos nuomonė apie Kazį Būgenį kaip dailininką tapytoją? Ar jis yra talentingas ir ko verti jo kūriniai? — teiraujasi pas dailininką Valerijų Rimšaitį draugas.

— Taip, jis tapo, jieško naujų įmantrių formų. Tik jam vis nesi-seka surasti ko nors ypatingai vertingo ir tikrai meniško, kūrybiško, — šykščiai aiškina Rimšaitis.

Betgi tas tapytojas Būgenis yra vienas iš kūrybingųjų dailininkų, jau įkopus į tapybos augštybes.

— Apie Antaną Kūpstaitį tiek tegaliu pasakyti, kad jis nemaža reišo, prievarta mušdamasis į rašytojus. Tačiau jo literatūriniuose darbuose nematau stipraus talento. O jei spaudoj pasitaiko gražių atsiliepimų apie jo raštus, tai čia visai paprastas reiškinys: jo draugai kelia jį į padanges dėl asmeninio draugiškumo, — irgi rašytoja Janė Kirvelaitė viename pobūvyje atsiliepia apie kelių knygų autorių Kūpstaitį, žinovų laikomą stiprią kūrybine jėga.

— Toks iš jo ir visuomenininkas! Jis visur landžioja, įkyriai visus kvaršina, yra pilnas išpūstų, neįgyvendinamų sumanymų ir planų, ir visuomeniniame darbe šoka augščiau savo nosies. Be to, jis mėgsta pinigą, — nuvainikuoja Jurgį Balutį idėjos bendradarbis Vytautas Užpalis.

Gi Balutis nei giriasi savo veikla, nei siekia visuomeninių laurų, o tik, kiek galėdamas ir kaip sugėbėdamas dirba organizacinį darbą, ir dėl sąžiningo atsidavimo visuomenės reikalams vis iš naujo yra išrenkamas kurioms nors pareigoms.

Deia, tiek kultūriniame, visuomeniniame, politiniame, profesiniame, tiek ir pilkajame kasdieniniame, žodžiu, visokiame gyvenime dažnai sučiaupiamos lūpos ir

užmerkiamos akys kito žmogaus vertybėms, nuveiktiems darbams ir pranašumui pripažinti: pro kito laimėjimus praeinama patylomis ir jų lyg nematant.

Šios rūšies nutylėjimo blogybė nėra tik visuomenės dalies ar kurio nors vieno luomo pasitaikanti savybė: ji graužia nevieno žmogaus laikyseną kito atžvilgiu. Išsilavinimas, visuomeninė būklė ir amžius čia nieko nereiškia.

Nepripažindamas, ka gera kitas turi ar yra pasiekęs, žmogus jaučiasi lyg save padidinęs. Taigi šitoks jo elgesys yra grynai egoistiškas ir nukreiptas ne tik prieš artimo meilę, bet ir prieš teisingumą: toks neatiduoda, kas kitam priklauso.

Gi iš tikrųjų, pripažindami kitam jo turimasias vertybes, mes savęs nenusukriaudžiame, ir įvertintasis nieko iš mūsų neatmia: tuo mes tik laimime kilnumo kelyje.

Kito žmogaus vertybių ir laimėjimų nutylėjimas ir nepripažinimas kyla iš puikybės ir pavydo — iš dvasinės menkybės. Toks elgesys yra nedoras, ir galutinė jo priežastis yra tikro, gyvo religinio gyvenimo stoka.

Toj pačioj gatvėj vienas priešais antra du prekybininkai turėjo kolonialinių prekių krautuves. Jie vienas antram pavdėdavo sėkmės ir tarp savęs kivrėydavosi. Savo pirkėjams jie nevengdavo vienas antro niekinti ir visaip juodinti.

Ši nesantaika truko ilgą laiką. Kartą gavėnioje vienas iš jų kažkaip pateko į vakarines pamaldas. Religinė rimtis ir paprastas kunigo pamokslėlis apie artimo meilę sujudino jo samonę. Jis pradėjo dažniau lankytis į bažnyčią ir savyje pajuto religini alkį.

Su pasisukimu į Dievą jame grįžo kartus sąžinės priminimas apie neteisingus santykius su kaimynu krautuviniu antrąjį gatvės pusę. Sąžinės balsas vis stiprėjo, ir nebeišlaikęs jis nuėjo pas kunigą pasikalbėti.

Išklausęs visą išsipasakojimą, kunigas jam šitaip patarė:

— Nesantaikai baigti tu pradėk įvertinti kaimyną. Parodyk jam, kad tu džiaugiesi jo prekybiniu pasisekimu ir gėries viskuo, ką gera

Bažnyčios galvai. Savo pradžia jie irgi nesiekia apaštalo laikų, nes atsirado tik XI-me amžiuje, atsiskirdami nuo Bažnyčios.

Savaime aišku, jog Katalikų Bažnyčia vienintelė yra pilnai išlaikiusi gryną Kristaus mokslą, ji teisingai perėmė jų misiją, per kunigystės sakramentą ir per paklusnumą šv. Petro įpėdiniais, popiežiams. Teisingai galėjo rašyti šv. Kiprijonas: „Kur Petras, ten ir Bažnyčia“. Kristus savo įsteigtą Bažnyčią pavedė valdyti šv. Petru, ir jo padėjėjais paskyrė apaštalus, todėl tikroji Bažnyčia privalo būti apaštališka.

Šių straipsnių tikslas buvo kiek giliau supažindinti mielus skaitytojus su Katalikų Bažnyčios ypatingomis žymėmis, kurios padės ją atskirti nuo netikrųjų bažnyčių, su kuriomis gal ne vienas tenka gyvenime susidurti. Kadangi meilė atsiranda iš pažinimo, tai neabejojame, kad geriau pažinę savo tikrąją Bažnyčią, mieli skaitytojai, galės ją ir pamilti kaip savo dvasinę Motiną ir būdami gyvi jos nariai, taikindami savo gyvenimą pagal jos mokslą, prisidės prie jos pagražinimo ir pašventinimo, kad tuo būdu patrauktų ir paklydusių brolių bei sesių širdis prie vienos ir tikrosios Motinos Bažnyčios.

jis turi savyje. Nors tau bus ir labai sunku, tačiau pradėk pirkėjams gerai atsiliėti apie aną krautuvininą ir, neturėdamas prašomųjų prekių pas save, siųsk juos pas jį.

Iš pradžių anas kaimynas buvo labai apstulbintas: atėję pirkėjai pasisakydavo esą atsiųsti to antro krautuvininco, nes jis pas save tų prekių neturėjęs. Jie perduodavo ir gerą žodį, iš jo nugirstą.

Anas krautuvininkas buvo nugalėtas: sukaupęs visas drąsumo jėgas, jis nuėjo pas savo kaimyną ir ištisė taikos ranką sakydamas:

— Aš tave niekindavau, o tu siuntinėdavai pas mane ne tik pirkėjus, bet ir gerą žodį. Atleisk!..

Buvę priešai nuo tada pasidarė draugai, abu ne tik dvasiškai, bet medžiagiškai laimėdami: padaugėjo pirkėjų, nes jei ne pas vieną, tai pas antrą krautuvininą jie gaudavo prekių ir neidavo kitur pirkti.

Kitą įvertindami, mes neatsistojame jo garbės šešėlyje: tuo mes tik kylame augštin.

Pavydas sučiaupia lūpas ir užmerkia akis gerajai kito žmogaus pusei įvertinti. O jis yra išraunamas ne mokyklomis ar kultūromis, Bet Dievo ir artimo meile — giliu religiniu gyvenimu.

Regina Pakalnytė, augštesniosios mokyklos mokinė, nemėgdavo kaimynų mergaitės ir ją visaip terliodavo, nes ji buvo gražesnė ir turėdavo didesnę pasisekimą mokykloje ir kaimynystėje.

Reginos motina tai žinojo ir nutarė ją perkeisti. Šiam savo darbui motina sugalvojo originalų planą: Kalėdų proga ji pasiuntė dukteriai didelį siuntinį.

Jį atidariusi, Regina pirmiausia rado motinos laišką, kuriame ji rašė:

— Mylimoji Dukrele, čia tu rasi tris mažesnius ryšulėlius su atskiru lapeliu prie kiekvieno. Pirmajame lapelyje yra įrašyta: "Šitaip jūs abi atrodote", antrajame — "Jūs abi turėtumėte šitaip atrodyti" ir trečiajame — "Šitaip jūs abi atrodysite".

Degdama smalsumu, Regina atidarė pirmąjį ryšulėlį ir jame rado savo ir kaimynų mergaitės fotografijas. Antrajame ryšulėlyje ji pamatė šventosios Mergelės Marijos paveikslėlį. Kai ji atidarė trečiąjį ryšulėlį, visa išraudo ir net nusigando: jame buvo įdėti du paveikslėliai su nupieštomis žmogaus kaukolėmis... Siuntinio dugne dar buvo antras motinos laiškelis su šitokiais žodžiais:

— Tu esi nepatenkinta, kad kaimynų mergaitė geriau už tave atrodo. Tačiau visada atsimink, kad

Birutė Dabušytė

Nekrologas senelei

*Prisimenu rūpesčio pilnas akis
Ir mielą, sunykusį veidą...
O kas gi, o kas dabar pasakys,
Kodėl mus taip greitai apleidai?*

*Pavasariu dvelkė vėjelis gaivus
Ir saulėje sprogo beržai...
Sudie vos pasakius, apleidai namus
Ir niekad į juos negrįžai...*

*Veltui ašai laukiau parimus nakčia,
Veltui aš šaukiau "Senuolėle"!..
Skausmingai šypsojos pageltus delčia,
Primindama tą, kur mylėjau.*

*Nudžiūvo takeliai, nubėgo vanduo.
Pasipuošė nuometu ievos, —
Širdyje manoj vis alsavo ruduo,
O žvilgsnis klajojo papieviais.*

*Ieškojau ir klausiau vėjelio laukų,
Bet jis tik liūdnai man šlamėjo:
Be tavęs namuose tamsu, nejauku.
Su tavim ir laimė išėjo.*

*Prisimenu maldą, kurią mokinai:
Tik nuotrupos liko širdyje...
Išeidama žaizdą sieloj palikai,
Kuri taip ilgai neužgyja...*

*Ir vėlei iš naujo menu aš akis
Ir mielą, sunykusį veidą...
Neklausiu, žinau, man juk nieks nesakys,
Kodėl mus taip greitai apleidai...*

jūs abi turite stengtis panėšėti į Dangiškąją Mergelę ir jos idealais persiimti. Trečiasis ryšulėlis tau primena, kokios jūs abi būsite po mirties: ar tau tada bus svarbu, kad kaimynų mergaitės kaukolė yra gražesnė už tavąją?..

Šie motiniškieji žodžiai yra pilni gilių prasmės. Paprastu, bet la-

bai vaizdžiu palyginimu jie iškelia didžiąją išmintį: žiūrėti į kito žmogaus vertybes ir į geruosius jo darbus ne iš juodojo savimybės kampo, bet pro religinę amžinybės šviesą. Tada jo nuopelnai ir laimėjimai nenudažys mūsų veido žaliu pavydu, o sukels mums džiaugsmą ir pasigėrėjimą.

PAVASARIS GRĮŽTA

Ištrauka iš romano UPELIAI NEGRĮŽTA Į KALNUS

PRANAS NAUJOKAITIS

PAVASARIS ŠYPSOS jėvų žieduos. Šiltas vėjas nubėgo Linksmadvario šlaitais ir permatomo žalumo prikabinėjo ties stypsanciais medžių kamienais ir nutįsusiomis šakomis. Žali kilimai tiesiasi ant juodos pašlaičių žemės. Kad ir geriausiai išžiūrėtum šiandien į tas vietas, rytoj nepažinsi tu jų — pavasaris nesnaudžia nė vienos minutės...

Nemuno krantinėje sėdžiu ant suolo, išžiūrėjęs į gėstančio saulėleidžio šiltas ir minkštas spalvas. Vėsos dvelkimas atneša sprogstančių medžių kvapą.

Jau senokai išplaukė vakariniai garlaiviai. Tylu ir ramu prieplaukoje. Snaudžia balti laivai išsirikiavę prie krantinės. Tik vandenys ramiai plaukia į vakarus. Su jais nuplaukė paskutiniai skausmo likučiai.

Galiu dabar ramiai sėdėti ir jausti, kaip vakaro šešėliuose slenka laikas. Toks geras ir palaimintas laikas. Kaip auksinė giedra po nuslinkusių audrų. Pavasario srovėmis skleidžiasi žiedai soduose ir širdyje. Dainuokite džiaugsmą, pavasario vandenys!

Staiga sučežą žvyras už mano nugaros ir nežinomos rankos užima akis. Švelnios, jaunos rankos. Žinoma, — mergaitės tos rankutės. Užčiuopiu ir suknu-tės rankoves. Ir kas gi daugiau, jei ne viena tų gimnazisčių, su kuriomis susidraugavom per Atvelykį. Reikia atspėti, kad paleistų. Mėginu.

— Birutė?... Aldona?... Rūta?... — sakau.

Bet rankos nepaleidžia — neatspėju. Galėčiau savo stipriomis rankomis paimti jas ir atplėšti, bet tik glostau ir visai nesistengiu nustumti nuo savo akių: tų rankučių švelnumas patinka man.

— Neatspėsiu. Jei nepasigailėsi, tai teks per visą naktį kentėti, — kalbu, bet noriu, kad ta tariamoji kančia ilgiau tęstųsi.

— Kol neatspėsi, tol nepaleisiu, — prakalba tylus švelnutis balsas.

— Dabar jau žinau! — šuktelėju nudžiugęs: — tai mano pavasario mergaitė. Almute, tai tu...

— Tai aš! Be reikalo prakalbėjau — būtum neatspėjęs! — Rankos paleidžia mano akis, ir pamatau šalia savo veido šviesias jos garbanas.

— Tai puiku, kad tu atėjai: aš tavęs taip laukiau...

— Tikrai?... Bet aš čia ne viena...

Pasisuku šonu ir už kelių žingsnių pamatau stovinčią Verutę.

— Kai aš noriu žydėti ir laukiu pavasario mergaitės, argi tu vėl norėtum grąžinti man skausmą? — klausiu tyliai, prie pat jos veido, kad Verutė negirdėtų.

— Noriu grąžinti tau visa, kas tau buvo brangiausia. Ar ne gera tavo pavasario mergaitė?

— Gal ir ne... Nenoriu, kad grįžtų skausmas... Argi nenujauti, kas man dabar brangiausia?... Pavasario mergaitė pasiliks visada su manimi. Ar taip, Almute?

— Negaliu atsakyti šį vakarą... Verutė laukia. Ji norėtų susitaikyti su tavimi. Ar gali ateiti?

— Nesu nei karalius, nei prezidentas — audien-cijos gauti nereikia. Kas tik nori su manimi kalbėtis, aš visada kalbuosi, — mano žodžiuose suskamba išdidumas, bet nėra juose pykčio. Ir nuostabu man pačiam, kad aš visai nepykstu ant Verutės.

Alma pamoja ranka, o aš pakylu nuo suoloelio. Verutė prieina rimta ir santūri. Pasakome vienas kitam labas vakaras, bet nepaduodame rankos.

— Gal negavai mano laiško? — klausia tyliai ramiai balsu Verutė.

— Gavau, tik neskaiciau.

— Kodėl taip?

— Ar skaitydamas antkapių įrašus, galėtum prikelti, kas kape yra palaidota? — mano žodžiai šalti.

— Kodėl kalbi apie kapus? Argi jau iš tikrųjų viskas palaidota?

— Kai pusę metų pyliau meilės kapa, argi galėtu būti jis žemas? Ar galėčiau manyti, kad staiga atgis, kas yra miręs?

— Tokiais mįslingais klausimais mes nesusikalbėsime...

— O kaip gi kitaip, kai jau viskas iškalbėta?..

— Matau, kad labai pyksti ant manęs, Justinai...

— Pykau... Dabar jau nebeapykstu.

— Tai kalbėkim paprasčiau ir atviriau. Aš atėjau išsiaiškinti ir visai nuoširdžiai pasikalbėti. Suprantu, kad labai negerai esu padariusi. Atleisk, kad tave įskaudinau. O manai, kad aš nekenčiau?.. Norėčiau, kad vėl pradėtume gyventi iš naujo...

— Iš naujo? Argi tai būtų įmanoma?..

— Pasikalbėkit visai atvirai, — įsiterpia šalia stovėjusi Alma, — aš viena pavaikšiosiu.

Noriu ją sustabdyti, bet ji lengvu smulkiu žingsneliu pasileidžia į patį krantinės galą, kur baigiasi miestas ir atsiveria platūs smėlynai upių santakoje. Iš lėto žengiame ir mudu su Verute.

— Upeliai negrįžta į kalnus, Verute, — pradedu kalbėti iš lėto, lyg pasverdamas kiekvieną žodį. — Gal ir galima susitaikinti, bet visai užmiršti, kas buvo, neįmanoma. Žaizdų randai juk lieka neišdila. Pati žinau. O dar labiau širdies žaizdų. Bet apie kančią kalbėti šiandien neverta. Sielvarto dienos jau yra praėjusios, ir mano pasaulyje pučia gaivūs pavasario vėjai... Ir šią valandą tu ateini... Ar kad vėl grąžintum praėjusį rudinį?.. Juk Feliksas tebėra... Tai kam tas žaidimas?..

— Ne žaidimas, Justinai...

— Tai kas? Tau, matyt, malonu būti piktuojančiu demonu...

— Ne, Justinai... Norėčiau aš būti šviesiaja dvasia... O čilingis jau tau daugiau nepavojaingas... Su juo viskas baigta...

— Matai! Kai vienas palieka, tai vejiesi kitą ir manai būti priimta ištiestomis rankomis!

— Nesu verta, kad priimtum ištiestomis rankomis. Teisk mane ir smerk. Tam ir atėjau pas tave... Nebūčiau atėjus, jei nebemylėčiau... O Feliksas labai nelaimingas žmogus...

— Tai guosk jį ir ramink! Kam dar ateini pas mane? — Felikso vaizdas mane erzina, ir aš nebesuvaldau piktesnio žodžio.

— Su Feliksu mūsų keliai jau amžinai išsiskyrė. Ir ne dėlto, kad būtume susipykę... Jis — nedoras žmogus... Mano draugystės jam neužtenka... Meilę jis nusiperka... O aš noriu kilnesnės meilės... Feliksas — žustas žmogus, bet esu per silpna jį išgelbėti...

— Tai jau rimti dalykai... Baisūs... — Verutės žinia mane sudomina, bet atrodo lyg neįtikima: — O gal tu klysti? Gal tik įsivaizduoji? Gal iš tikro taip nėra?

— Jei sakau, tai jau žinau. Neklystu. Žmonės mātė ir žino. Ir pats Feliksas nesigina... Bet jis jau nepataisomas...

— Prastai globojai, Verute, — man vėl malonu bakstelėti ironiškai.

— Gal ir prastai... Per silpna esu šitokiems vulkaniškos sielos žmonėms... Ir tarnybos įstaigoje jau

Viešpats mane turėjo savo kelių pradžioje, pirmą negu yra ką nors padaręs nuo pat pradžios. Aš įstatyta nuo amžių ir nuo senovės laikų, pirmą negu buvo padaryta žemė. Dar nebuvo gelmių, o aš jau buvau pradėta; dar nebuvo ištryškę vandenų šaltiniai, dar kalnai nebuvo iškilę su savo baisia sunkybe; aš buvau pagimdyta pirm kauburių.

Kuomet dėjo žemės pamatus, aš buvau drauge su juo, visa tvarkydama, ir gėrėjau kasdien, žaisdama visą laiką jo akivaizdoje, žaisdama žemės skritulyje, ir mano pasigėrėjimas būti su žmonių vaikais. Dabar tat, mano sūnūs, klausykitės manęs: Palaiminti, kurie sergi mano kelius. Klausykitės drausmės ir būkite išmintingi ir neatmeskite jos.

Palaimintas žmogus, kurs klausosi manęs ir kurs budi kasdien prie mano durų ir stebi prie mano angos staktų. Kas mane randa, randa gyvenimą ir semiasi išganymo iš Viešpaties.

(Išminties knygos, Pat. 8, 22-35)

nebeturi... Ištisomis savaitėmis būva girtas... Kas toki laikys... Tarnauja naktiniame restorane — negarbingam, apšauktam... Ir studijos neberūpi... Ar yra jėga, kuri galėtų sulaukyti jo smukimą?

— Blogai, Verute... Gaila tokio gabaus vyro... — bet mano žodžiai tebėra šalti.

Ir kas man čilingis? Kodėl dėl jo pasirinkto kelio turėčiau jaudintis? Gal ir ne visai svetimas jis man, ne visiškai pašalietis... Bet tiek skriaudos jis man pridarė. Ar klausė jis mane, kur pasisuks mano kelias, kai įkėlė ten neprašytas savo kojas? O žinojo, kokią brangenybę man atima. Ir nesijaudino. Tai kas man dabar, kai jis pasuko klystkeliams? Jaučiu, kad Feliksas yra pasitraukęs iš mano žaidimo rato: pats save susinaikino ir pasidarė nebepavojaingas. Bet kaip su Verute? Ar galėtų būti vėl viskas taip, lyg nieko nebūtų įvykę?

— O gal dar mėginsi Feliksą gelbėti? — po tylos minutės staiga paklausiu vėl šaltai.

— Nesišaipek iš manęs, Justinai. Aš labai daug kentėjau šiomis dienomis... Sakiau, kad aš per silpna tokiems žmonėms gelbėti...

— Kančioje nusivalo širdies drumzlės, lyg rūdys ugnyje... O pakentėti truputį smagu...

— Tu vis ironiškas... Žinoma, nesu verta tavo paguodos žodžio, bet norėčiau bent trupučio vilties... — Verutės balsas skamba lyriškai.

Man patinka, kai prasiveržia iš širdies mergaitės jautrumas. Bet dar pabūsiu šaltas. Tegul... Ir vėl kalbu ramiai, iš lėto, parinkdamas žodžius:

— Stori ledai tirpsta pamažu. O pati norėjai, kad jie stiprūs sušaltų. Kai išeis pašalas, gal ir pražydės gėlės... Matai — Nemune ramiai teka vandenys. Taip bėga mūsų laikas. Atnešė jis audras ir juodą sielvartą. Su jo tekėjimu parsiskrido gervės iš šiltųjų kraštų. Gal pavasario žiedais ateis ir taika... Tarp dviejų žmonių, kurie kadaise — labai labai seniai (ar ne keista) — mylėjo vienas kitą. Bet šiandien dar negalėčiau būti veiklus šitoje tekmėje. Lai plaukia patys laiko vandenys.

— Man sunku laukti, Justinai. Kančia mane grąžina pas tave. Visada tebebuvo tau širdies kertelė mano klaidžiojimuose. Nebuvau tavęs užmiršusi ir paniekinusi. Tik klaidžiojau. Žinai mano išdidumą. Suprask, kad nelengva man taip kalbėti. Nusižeminti ir atsiprašyti. Bet aš nulaūžiau savo ožiui ragus ir atvira širdimi atėjau pas tave... Jei nevertintum mano kančios, tai įvertink bent nusižeminimą...

— Aš vertinu visa. Ypač kančią... Jei bent prieš kelias savaites būtum atėjus ir taip prakalbėjus, kaip šiandien, būčiau puolęs ant kelių ir dėkojęs Dievui už tavo grįžimą. Bet tu, Verute, pavėlavai truputį. Yra įvykęs stebuklas, ir šiandien galiu į meilės reikalus žiūrėti ramiai, juos svarstyti šaltu protu, laukti niekur neskubėdamas. Esu grįžęs iš kovos lauko sunkiai sužeistas, bet su laimėtojo laurais... Baigiu gyti... O tu nežinai, kaip smagu džiaugtis pavasario vėjais... Esu ir aš sutikęs pavasario mergaitę... Ji išvedė mane iš žiemos. O gal ji norės kartu su manimi džiaugtis žydėjimu? Ar pagalvojai apie tai, Verute?

— Jaučiu, kad tu kalbi apie Alma.

— Taigi... Esu labai daug jai skolingas. Turiu pirmiau su ja pasikalbėti.

— Truputį kalbėjau apie tai su Alma. Nenoromis ji lydėjo mane... Sakė, kad viskas priklausys nuo tavęs, Justinai... Jei susitaikytum su manimi... Et, pagaliau pati Alma tai aiškiau pasakys... Aiškinkis... Ši vakarą man užtenka vilties... Būkim bent draugais, jei jau negalim susigrąžinti visko, kas buvo anksčiau...

— Draugais galime būti. Kam aš turėčiau pykti ant tavęs, jei tu norėjai didesnę laimę pasivyti už manąją?

Prieiname prie nušalyje vaikščiojančios Almos. Ji tokia lengvutė atrodo, lyg pienės rūkas pievoje. Grakštūs žingsniukai. Malonu ją paimti už rankos. Galėčiau paimti ir Verutės ranką. Tokia atvira ir nuolaidi širdis šį drungną vakarą prie tekančių vandenų... Bet tegul... Ne visi ledai iš karto tirpsta... O Alma atrodo tokia gerutė, tokia miela, tokia artima...

— Atrodo, kad susitaikėte, — prakalba Alma. Jos balse švelnutis virpėjimas. Patinka man ši lyrika. Ne šalta širdis pavasario mergaitės...

— Nevisai, — atsako taip pat jautriai Verutė: — pavėlavau... Kad būčiau spėjusi, kol dar nebuvo žingsnių pavasario mergaitės...

Aš stipriau spustelėjau Almos ranką. Ir Alma atsako paspaudimu. Šilta banga nubėga iki širdies... Gal ir gerai, kad pavėlavo Verutė...

Nuo krantinės pasukame į senamiesčio gatves. Eina visi trys linksmi ir draugiški. Palydžiu abidvi per visą miestą iki jų namų Trakų gatvėje.

Ada Karvelytė

DIDŽIAJAM PANEVĖŽIEČIUI VYSKUPI KAZIMIERUI PALTAROKUI

VERKIA Panevėžio lygumos, graudžiai dejuoja,
Liūdesiu Nevėžis dangstosi akis...

Verkia visas miestas prie Tavųjų kojų,
Su žiedais suklaupęs rauda tylomis...

O ir mes prie Tavo kapo greit parbėgom,
Mintyse su paukščiais perskridom marias! —
Su Tavim pabuvom, su Tavim kalbėjom, —
Vėl buvai mums gyvas, vėl kaip ne sapne!

Rodos, dar tik vakar buvom susirinkę
Tos pačios bažnyčios požeminius tamsiuos...
Tavo numylėti mes ateitininkai —
Mes, kuriems Tu šviesą įžiebei veiduos!...

Tuokart mūsų širdys Tau giesmėm skambėjo,
Katakombas puošė kryžius vėliavos!
Nieko nebijojom, su Tavim mes ėjom,
Tu buvai žvaigždė mums požemių takuos!...

Ir todėl mums gyvas jau per amžius būsi,
Gyvas, kol Nevėžis plaukti nesustos!
Gyvas mūs baltutės katedros varpuose,
Gyvas ir visoje žemėj Lietuvos!

Žmonijos istorija sukasi dabar apie du kapus: vienas yra Maskvoje, o kitas Jeruzalėje. Pirmutinis saugo mirusiojo palaičius, o antrasis yra tuščias; pirmasis yra to, kurs skelbė neapykantą, antrasis to, kursai mylėjo ligi mirties.

Pirmasis kapas yra Lenino, pro jį praeinančiam nešas mirtį, sunykimą, neapykantą, kapas to, kurs degino Rusijoje Išganytojo paveikslus ir išbraukė iš kasdieninio gyvenimo giedrųjį Aleliują. Šis kapas yra geriausias simbolis nelaisvės, mirties ir dulkių.

Antrasis kapas yra meilės simbolis. Jis trumpam laikui buvo priglaudęs Tą, kurio visas gyvenimas—meilė, pasiaukojimas, pagalba broliui. Šis kapas skelbia prisikėlimą, atgimimą, viltį ir gražesnę gyvenimą.

Istorijos ateitis ir priklausys nuo to, kurį kapą lankys žmonija—brangins sunykimą, mirtį, kerštą, ar meilę ir atgimimą.

Vysk. Fulton J. Sheen

ROMANA PLANAI

Pax Romanos studentų centro valdyba kasmet turi bent 2 posėdžius, į kuriuos suvažiuoja iš įvairių pasaulio kraštų išrinktieji centro valdybos nariai bei nominuotų sąjungų paskirti atstovai, kurie sekanciuose rinkimuose kandidatuos į centrinius organus. Tai daroma, kad kandidatai turėtų progos susipažinti su centro veikla ir, jei jie bus išrinkti, lengviau galėtų įsijungti į darbą. Kadangi Studentų Ateitininkų Sąjunga šiais metais turi teisę statyti kandidatą į centro valdybą, tai SAS valdyba man pavadė Pax Romanos posėdyje dalyvauti, ir tuo reikalu buvau nuvykęs į Fribourgą, Šveicarijoje, kur balandžio 17–20 d.d. vyko pasitarimai. Dalyvių buvo apie 15, jie atstovavo visą eilę skirtingų pasaulio kraštų, tačiau visą laiką jautėsi darnumas ir vienybė.

Posėdžio metu buvo nusistatyta:

(a) įvertinti iki šiol atliktus darbus, (b) nustatyti artimiausioje ateityje atliktinus veiklos uždavinius ir (c) mesti tolimesnį žvilgsnį į ateitį. Pirmuoju atveju labai realiai ir konkrečiai buvo įvertintas Afrikos seminaras, kuriuo visu platumu pradėta Pax Romanos veikla Afrikos žemyne. Praeitų metų kalėdiniame laikotarpyje į neseniai savo nepriklausomybę paskelbusią Ghanos valstybę suvažiavo beveik visų to žemyno universitetų katalikiškas elitas, kad jie galėtų pasisemti žinių, pasimokyti metodikos ir pagalvoti apie savo krikščioniškas pareigas bei užduotis atbūdančio žemyno idėjiniam susiorientavime. Kiek iš pasakojimų buvo galima spręsti, seminaras daug kuo buvo panašus į mūsų ideologinius kursus Kennebunke ir Putname. Nemažesnis dėmesys buvo skiriamas ir kraštams už Geležinės Uždangos, ypač Lenkijai. Apibendrinamas galiu tvirtinti, kad Pax Romana labai atidžiai stebi visus įvykius rytinėje Europoje ir atitinkamai į juos konkrečiais veiksmais reaguoja.

Artimiausioje ateityje pramatytų veiksmų įgyvendinime tenka paminėti visuotinio studentų Pax Romanos suvažiavimo pravedimą

Eichstaette (Vokietijoje). Jame bus aptarti įvairūs organizaciniai reikalai, išrinkta nauja valdyba ir nustatytos tolimesnės veiklos galimybės. Suvažiavimo metu numatyta pakankamai laiko pranešimams iš įvairių kontinentų. Jais siekiama supažindinti visus dalyvius su to žemyno katalikų studentų organizacine veikla, pagrindinėmis 'degančiomis' problemomis, kad visi dalyviai susidarytų konkretų, bendrą vaizdą. Ir tremtiniai turės savo pranešimą, kad ir jų minties pasaulis būtų supras-tas.

Tuo po šio suvažiavimo Vienoje įvyks Pax Romanos kongresas, kuriame dalyvaus ne tik studentai bet ir intelektualai - sendraugiai. Šio sąskrydžio pradžia numatyta rugpiučio 31 d. ir jis tęsis iki rugsėjo 6 dienos. Kongreso tema parinkta "Laisvė ir Universitetas šiandien". Suvažiavime bus išklaudyta visa eilė paskaitų; sudarytos diskusinės komisijos studijos iškeltus klausimus ir paskelbs savo išvadas. Daug dėmesio bus skiriama ir kultūriniais reiškiniais. Pav., rugsėjo 4 d. Vienos opera turės specialų pastatymą Pax Romanos kongreso dalyviams. Kongreso parengiamieji darbai daugumoje jau atlikti, tačiau detalių vis dar pasitaiko. Šiuo metu pagrindinis dėmesys skiriamas raginimui, kad kuo daugiau žmonių dalyvautų kongrese.

Tolimesnių planų plotmėje diskutuota: Afrikos žemyne numatyta akcija praveisti rajoninius suvažiavimus, tinkamos literatūros parengimas, glaudesnio kontakto tarp atskirų valstybių katalikiškų organizacijų užmezgimo išplėtimas. Numatyta 1959 metais suvažiavimą praveisti Azijoje. Paliesta dar visa eilė kitų svarbių ateities uždavinių.

Posėdžių metu man teko padaryti pranešimą apie tremtinių sąjungas, priklausančias Pax Romanai.

Pareikštos mintys buvo su dėmesiu išklaudytos ir po jų kilo įdomios diskusijos, kurios man aiškiai parodė, kad mes save dar ga-

lime apgaudinėti, kad ruošiamės grįžimui į savo tėvynę, bet svertimtaučius reikia konkrečiomis pastangomis įtikinti. Apie ruošimąsi nepakanka tik fraze švaistytis, reikia tą tvirtinimą ir konkrečiais faktais-reiškiniais paremti. Gi kad ruoštis reikia, labai aiškiai nurodė tik ką iš Lenkijos grįžęs Indonezijos studentas, dalyvavęs posėdyje. Jis ryškiai pajuto liaudies tikėjimo stiprumą, tačiau pasigedo inteligento kataliko.

Todėl ir atstatymo problemos, laisvę atgavus, bus didelės, ir iš vakarų bus laukiama pagalba, patarimai, pamokymai.

Šis studentas įpareigojančiai kreipėsi į tremtinius, kad jie šios užduoties neužmirštų. Ir ar nenustabu, kad tas mintis išreiškia tolimos Azijos gyventojas, kai tuo tarpu mes patys mažai tuo klausimu domimės? Pats ruošimasis betgi turi būti konkretus. Turime atminti, kad visas kraštas turės atsisistatyti: tiek dvasinėje, tiek materialinėje plotmėje konkrečios, sveikos mintys bus reikalingos. Todėl ir mes turime atitinkamai orientuotis. Nepakanka kolegijas lankyti, bet reikia suprasti, kaip ji tvarkosi, kaip ji verčiasi, kaip studentų organizacijos kuriasi ir veikia.

Savo profesijoje pradėję dirbti, nesiribokime vien pavyzdingu savo pareigų atlikimu; plėskime akiratį, bandydami išvelgti, kaip, jei iš viso būtų galima, esančias sistemas perkelti į savo tėvynę.

Juk ir ten reikės apdraudos įstaigų, mokyklinės sistemos, įmonių, spaudos ir įvairiausių kitų dalykų, nes daugeliu atžvilgių dabar esanti sistema negalės laisvame krašte funkcionuoti. Mums visiems tais klausimais reikia susirūpinti.

Būtų gera, kad kuo gausnesis ateitininkų būrys dalyvautų Eichstaette suvažiavime ir Vienos kongrese. Pasikeitimas mintimis su bendraminėiais iš kitų kraštų daug kuo praplečia žmogaus akiratį, ir jau vien todėl vertėtų kongrese ir suvažiavime dalyvauti. O sąlygos labai prieinamos ir todėl išnaudotinos.

Danguolė Sadūnaitė

SUTUOKTUVĖS

1.

*I vienžiedį mus, Viešpatie,
Sukrovei:
Ne vasaros vaiskiam žydėjimui —
Kai dienos baltaugnės
Sirpsta į auksinį saulės kory;
Paliepei
Giliai
Tavim šaknis suleisti.*

*Ne vasaros lengvam kedenimui —
Per skausmą
Amžinam Gyvenimui,
Mūs amžinybių Dieve.*

2.

*Kai saulė užteka
Ir kregždės sparnai
Nužeria veją,
Rasa deimantine
Ateik!
Užmegsk manyje pumpurą,
Kuris pražysta meilėj.*

3.

*Matai —
Žibuoklių mėlynais atolais
Artinas pavasaris,
Ir žemė — motina
Sodrioj vagoj
Brandina grūdą.*

*Aš
Vaga mergautinė Tavoji —
Ateik!
Šventos palaimos varžtais
Perrišk trapų kūną.*

Nerima Narutė

MISIOS

*IŠTIESIA vakaras sparnus,
Tamsiam šešėlyje nakties,—
Karūnoj rubinas darnus
Ir rausva toga ant peties.*

*Žemė nutilusi staiga,
Sumigę jūros ir kalnai,—
Tiktai liepsnojanti laida
Padangę žymi kruvinai.*

*Naktis sidabro žvakides
Iškėlus uždega aukštai — — —
Išgertas vynas ir tulžis,
Mėnulio Ostiją matai,*

*Vėl išlieta kančia karti,
Mišio lo užvertei lapus. —
Mišių auka vėl ta pati,
Kitam saulėleidy pabus.*

Rima Laurinaitė

MEILĖ

*Vidurdienį — diena nežino pabaigos,
Šviesos verpetuose atspindi amžinybė.
Saulė gyva! Diena nesibaigs, nesibaigs, nesibaigs..
Tačiau miškais ir kloniais skuba vakaras,
Ir saulė, neišpasakyto grožio supama,
Jam lenkiasi į kruvinas rankas.*

*Šaukiu: palauk, naktis tamsi, šalta,
Tu mūsų žiburys ir laimė,
Be tavęs nēr džiaugsmo sieloje!*

*Bet ji, palikusi tik brangų atminimą
Ir apgaulingą šviesą akyse
Jau dingo už nakties juodų sparnų.*

*Stoviu viena —
Ir štai — sieloj nuaidi balsas:
Ne čia, žmogau, tu jieskai amžinos dienos.
Saulė tekės, bet šimtą kartų nusileis ir nusileis.
Tiktai pakilęs virš pasaulio
Jis nebedengs tavęs nakties šešėliu —
Ir saulė žērėdama ugniniame triumfe,
Tau dovanos gyvybę, laimę amžinai.*

*Tyliai tariau:
Rytoj aš kreipsiu žvilgsnį į žvaigždes,
Į begalybės šviesų sostą,—
Leisk pamatyt dar vieną rausvą rytą.*

Dalia Noreikaitė

J. Sakalas

LAKŠTINGALA

Ar matei kada nors tu šią paukštę,
Bučiuojant sparnais horizontą,
Kai saulė akis vos pramerkus
Nakties perlus pievose renka?

Ar girdėjai tu šios paukštės giesmę,
Užliūliuojant savo čiulbesiu gamtą,
Kai mėnuo debesimis plaukia
Ir auksiniai sietynai galvas lenkia?

—Niekados nemačiau aš paukštės tos,
Niekados neišvydau stebuklingos šviesos.
Pas mane vien naktis, vis juoda naktis.
Tik vaizduotės sparnais skraidau po pasaulį...

Girdėjau, girdėjau jos čiulbėsio giesmę,
Ar tai buvo naktis, ar diena nežinau,
Tik žinau, kad jos ilgesio liūdna rauda
Pražydo regėjimo viltimi pas mane.

RŪKAS

Išblėso šviesa,
Migla keliauja,
Aprimo garsai,
Tyla viešpatauja...
Paslaptingoje ramybėje
Skyniau juodus žiedus;
Ar tai dilgės ar lelijos,
Pasakykite, dievai!

DAUG NIEKO

Kaip viskas niekas,
Kaip maža daug,

Kaip visko maža,
Kaip nieko daug...

VAIVORYKŠTĖ

Kaip po lietaus—verksmo dangaus,
Saulė bučiuoja horizontą,
Gimsta padangėj augštai
Viliojanti vaivorykštės juosta.

Ir tu, drauge mielas, brangus,
Atėjai kaip saulės spindulėlis.
Mano sielą po lietaus aplankei.
Kur buvo pelenai, pražydo gėlės.

Mano ašaras kaip perlus tu rinkai,
Jas suvėrei—vaivorykštės juoston
Ir sakei už rastus perlus
Suteiksi meilės, laimės ir paguodos.

Bet vaivorykštės gyvenimas trumpas,
Trumpai tegyveno ir tavo pažadai!
Ant vaivorykštės suverti perlai
Kaip rasos lašeliai blykčios amžinai...

MANO PILIS

PRIE vaišių stalo, kai stiklai
Jaunystės garbei sužvangėjo,
Iš linksmumo būrio pakilai
Ir pilį pastatyt žadėjai
Prie Nemuno augštam kalne
Ir ketinai įrengt joje
Gyvent žmonėm ir dvasiom rūmus,
Nes ta pilis, kur buvo grūmus
Tėvynės priešus, jau sugriauta,
Krauju ir ašarom nuplauta.

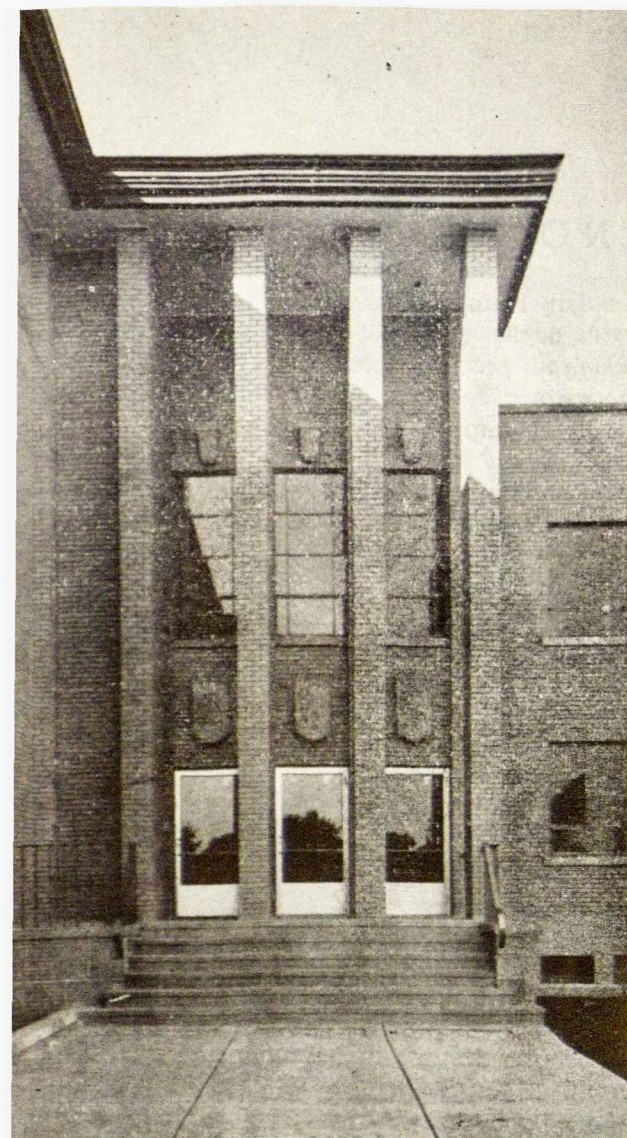
Draugai, sugrįžę iš svetur,
Žavingais paupiais visur
Tarp aki veriančių vaizdų
Jieškojo mano pažadų,
Bet nieko rasti negalėjo.
Pilies nė gando negirdėjo.
Svajonės statė ją, o griovė
Šiurkšti gyvenimo tikrovė.

Nenusimink, sesut, brolau!
Aš naują pilį jau statau,
Tik ne akmens, ne geležies,
O meile virpančios širdies,
Kuri iš negalių atgijo,
Tylių aidų, švelniųjų gijų.
Šioji bus už aną tvirtesnė
Ir tavo širdžiai malonesnė.
Jei skausmas tau krūtinę spaus
Ir nevilties varpai sugaus
Ir ašara riedės gaili,
Pilies bus vartai atkili.
Sutiksiu savo mielą svečią.
Ten saulė užvėjoje skečia
Gražiausią mano sodo žiedą,
Ten rojaus paukštė gieda.

SVETIMAM PAJŪRY

PAJUODO jūra, pasipurto.
Nuo užesio galva apkurto,
O dangų saulė vainikuoja.
Prie jūros vieniša pušis
Kaip audrai tolstant debesis
Dangaus pakraštyje pilkuoja.
Nuo savo atsiskyrus būrio
Ji kito ilgisi pajūrio.

Pušis svajoja: jūra blaivos
Ir iš toli atplaukia laivas
Pasimt jos, kur šilai gražuoliai
Sutiks ją ant gėlių kilimo.
Net jūros slibinai nurimo:
Jų keteros ir ūmūs šuoliai
Sustingo, tik šviesi, lengva
Prie kranto suplazda banga.

Kairėje Jaunimo Centro fasadas. Viršuje — Jaunimo Centro atidarymo iškilmės. Visos nuotr. V. Noreikos.

Chicagoje jėzuitai pastatė didelius namus — Jaunimo Centrą, kur susitelkė visos jaunimo judėjimas. Čia veikia lituanistikos mokykla, ateitininkai, skautai turi savo ramoves, čia įsikūrė Čiurlionio galerija ir nuolat vyksta lietuvių dailininkų parodos.

JAUNIMO CENTRAS IR LIETUVIŠKOS "GENGĖS" CHICAGOJE

Trys kolonos, už jų stiklinės durys ir didelis, erdvus vestibulius. Sienos papuoštos dailės kūrinių. Šviesu ir švaru. Vestibulyje būriai jaunimo. Kalbos ir juokas. Tai Chicago Jaunimo Centras.*) Šeštadienio popietė, ir ką tik pasibaigė lituanistinės mokyklos pamokos. Jaunimas klega, dalijasi išpūdžiais, knygomis nešini veržiasi pro duris. Visai taip kaip Lietuvoje!

Suku koridriumi į dešinę ir bel-džiūsi į paskutiniąsias duris. Čia kun. dr. Jono Kubiliaus, S. J., būstinė. Jis — šių rūmų direktorius, ir su juo, redaktoriaus pavestas, turi padaryti pasikalbėjimą.

*) Tuo vardu vadinami Chicagoje Tėvų Jėzuitų pastatyti jaunimo reikalams rūmai, 5620 So. Claremont Ave. Prie šių rūmų Tėvai Jėzuitai stato bažnyčią, patalpas vienuolynui. Aikštelėje prieš Jaunimo Centro rūmus bus įrengtas sodelis su Nežinomojo Lietuvos Kario paminklu, panašiai kaip Kario Muziejaus sodelyje, Kaune.

J. BAUŽYS

Tėvą Kubilių nelengva rasti: jis amžinai užimtas įvairiausiais rūmų administracijos reikalais, posėdžiais ir susirinkimais. O kai kuriai nors berepetuojančių šokėjų prireikia adatos ar siūlo, — kur gi kreipsies, jei ne pas Tėvą Kubilių. Jis šiuose rūmuose ne tik viešpats, bet ir viskuo aprūpintojas. Atsikėles vos pereitų metų gruodžio mėnesį iš Montrealio ir paskirtas Jaunimo Centro rūmų direktoriumi, Tėvas Kubilius į šias savo pareigas ir į patį Jaunimo Centrą žiūri su dideliu rimtumu.

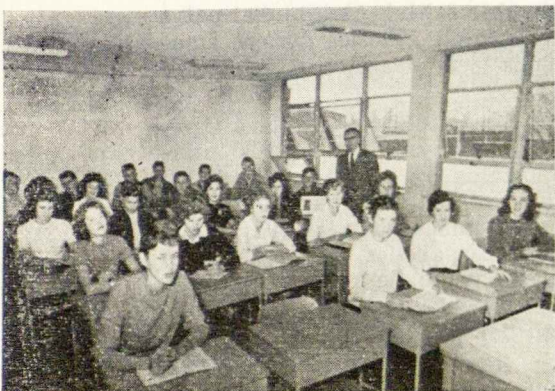
— Kada ir kaip kilo Jaunimo Centro idėja, ir kada ji buvo pradėta realizuoti? — buvo mano pirmasis klausimas.

— Tokio ar panašaus Jaunimo Centro idėja jau seniai buvo gyva. Gal labiausiai tuo rūpinosi Chicagoje ilgesnį laiką išgyvenęs T. Jonas Kidykas ir T. Br. Krištanavi-

čius. Buvo net kilusi mintis steigti kur nors užmiesty didesnės apimties lietuvišką centrą su žaidimo aikštėmis. Šių rūmų statyba pradėta 1956 metais liepos mėn. Rūmų projektas — arch. Kovalskio, darbus pravedė inž. J. Augustinavičius. 1957 m. rudenį darbai buvo baigti, ir netrukus rūmai buvo atidaryti lietuviškai visuomenei.

— Ar, atsiradus šiems rūmams, jaučiamas Chicagoje lietuviškos veiklos pagyvėjimas, ar organizacijos ir visuomenė jais naudojasi, ir bendrai — kas vyksta šiuose rūmuose?

— Be abejo Chicago veikė ir pirmiau. Susirinkimai ir repeticijos buvo daromos parapijų, o neretai ir smuklių salėse. Lituanistinė mokykla veikė ir ligi šiol, bet atskiros klasės buvo išmėtytos po įvairias vietas. Dabar viskas koncentruojasi vienoje vietoje, organizacijoms nėra jokio vargo su patalpomis. Rūmais naudojasi ateitininkai, skautai, santariečiai, lituanistinė mokykla (8 klasės, 300

Lituanistikos klasės
Jaunimo Centre

mokinių, 14 mokytojų), įvairios profesinės draugijos, net Krikščionys demokratai ir Fronto bičiuliai. Čia vyksta braižytojų kursai, daromos operos, dramos ir bent septynerių šokių grupių repetitijos, čia renkasi penkių valandų diskusijoms Chicagos lietuviai menininkai ir kultūrininkai. Šeštadienio vakarais didžiojo salėje sukasi poros prie šokių muzikos, sekmadieniais moksleiviams ir studentams laikomos pamaldos, vyksta įvairūs minėjimai, akademijos. Menės ir koridoriai papuošti mūsų dailininkų originaliais darbais. Rūmuose atidaryta Čiurlionio Galerija, rengiamos dailininkų parodos. Ateitininkai turi savo ramovę, skautai — savo būklą, menininkai — savo ištaigingai įrengtą kambarį.

— Turbūt daug darbo ir rūpesčių sudaro Jums visas tų kultūrinių pasireiškimų derinimas bei rūmų tvarkymas?

— Darbo yra daug, bet jis įdomus, nes tai darbas daugiausia su jaunimu. O rūpesčių nuo ryto ligi vakaro atsiranda visokių...

Staiga skubus pasibeldimas į duris, ir į kambarį įpuolė dvi žvalios mergaitės.

— Tėveli, mums reikia kopėčių! Ar negalėtumėt duoti?

Tėvas Kubilius pažvelgė į mane — štai ir vėl vienas "rūpestis".

— Rasite apačioj, pajieškokite, — ramiai pasakojo mergaitės.

— Įdomu, kiek žmonių per savaitę pereina per šiuos rūmus? — klausiu vėl, kai kopėčių reikalas, atrodo, buvo išspręstas.

— Per savaitę Jaunimo Centrą aplanko iki 2500 žmonių, iš jų didžiausia dalis — jaunimas. Žinoma, labiausiai apkrauti savaitgaliai. Savaitės dienomis rūmai dienos metu tušti, bet vakarais juose vyksta posėdžiai, kursai, o jaunimas ir šiaip susirenka praleisti laiko.

Užsikabinęs už paskutinio sakinio, klausiu:

— Ar lankosi rūmuose ir neorganizuoti jaunimo teatrą (branduolys jau yra), prie rūmų turėtų būti choras, gal ir orkestras. Ir savas laikraštis būtų reikalingas, kur pats jaunimas išdrįstų rašyti ir savo mintis pareikšti. Viskam tam įgyvendinti reikia labai daug darbo ir daug talkininkų. O jų tuo tarpu nėra. Tačiau čia juk dar tik pati pradžia, nes rūmai neveikia dar nė pusmečio.

Atsisveikinu su Tėvu Kubiliumi. Koridoriai ir vestibulis dabar tušti. Tik iš apatinės salės girdisi akordeonas ir ritmiški šokėjų žingsniai. Šokių repetitija. Kitoje koridoriaus pusėje pro praviras duris ateina rimti paskaitininko žodžiai, iš kažkur ataidi ping-pongo kamuoliuko tauškėjimas, o didžiojoje salėje puošia sceną šiam vakarui mergaitės. Kopėčios buvo rastos!

Praeinu vėl pro tris kolonas ir lipu laiptais žemyn. Prie šaligatvio sustoja atviras automobilis. Iš jo per viršų išsoka du siaurom mėlynom drobinėm kelnėm vyrukai ir dideliais šuoliais nuskuba pro mane į rūmus. Iš kurios jie "gengės"?

— Tėve, paminėjote lietuviškas "genges". Ar tokios tikrai yra ir kaip jos veikia?

— Kiek man yra žinoma, paskutiniuoju laiku Chicagoje veikia 3 didesnės ir stipresnės "gengės", kurių nariai yra lietuviškai paaugliai, išimtinai jau naujųjų ateivių, dažniausiai pasiturintieji gyvenančių (pasitaiko net žymesnių visuomenės veikėjų) vaikai. Jie tarp savęs kalbasi angliškai, tačiau vartoja lietuvių kalbą, kai nenori, kad juos suprastų priešininkai iš svetimų grupių. Grupėse paprastai vyrauja slaptumas, nariai yra nusimeninti — tik numeriai, net be vardų, viską tvarko grupių vadai. Lietuviams tokios grupės garbės nedaro, nes jų "veikla" niekuo nesisiskiria nuo kitų amerikietišκών "gengių": jie turi savo uniformas (pavogtas), girtuokliauja, šantažuoja, vagia, kariauja su svetimomis grupėmis, neretai pakliūva į policijos rankas.

Ir vis dėlto dalis iš tų "gengininkų" ateina į Jaunimo Centrą! Iš pradžių su jais ir jų elgesiu rūmuose buvo nemaža vargo, bet, atvirai pasikalbėjus su atskirų grupių vadais, išaiškinus jiems, kad tai yra jų pačių namai ir jų pačių reikalas, — padėtis pasikeitė. Reikia pastebėti, kad iki šiol rūmuose nepasireiškė jokių vandalizmo žymių, nors rūmai atidari visiems, o koridoriuose ir kambariuose kabo brangūs paveikslai.

Matydamas, kad šis jaunimas Tėvui Kubiliui kaip tik labiausiai guli prie širdies, paklausiau:

— Ar manote, Tėve, kad Jaunimo Centras įstengs paveikti ir prilaikyti šalikeliais beklaidžiojančią mūsų jaunosios kartos dalį, ir kas reikėtų daryti?

— Rūmai — tai dar ne viskas. Tiesa, jaunimas čia randa gražių pavyzdžių, bet to neužtenka. Reikia juose šilimos, reikia lietuviškos dvasios, reikia šviesos, kad atėjęs jaunuolis be tikėjimo ir be supratimo, kas jis yra, atrastų savo veidą. Reikia nušviesti jaunimui veidą! Kaip? — Pirmiausia reikia suždominti jį, įtraukti asmeniškai į Jaunimo Centro darbus. Reikėtų

suorganizuoti jaunimo teatrą (branduolys jau yra), prie rūmų turėtų būti choras, gal ir orkestras. Ir savas laikraštis būtų reikalingas, kur pats jaunimas išdrįstų rašyti ir savo mintis pareikšti. Viskam tam įgyvendinti reikia labai daug darbo ir daug talkininkų. O jų tuo tarpu nėra. Tačiau čia juk dar tik pati pradžia, nes rūmai neveikia dar nė pusmečio.

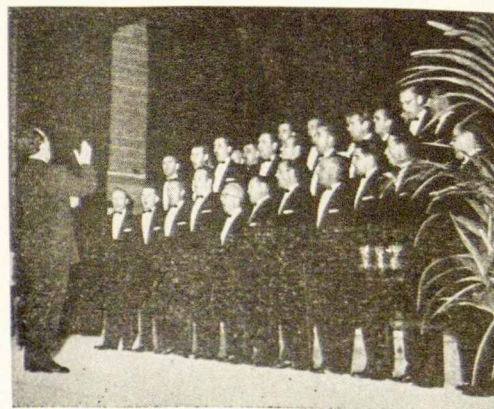
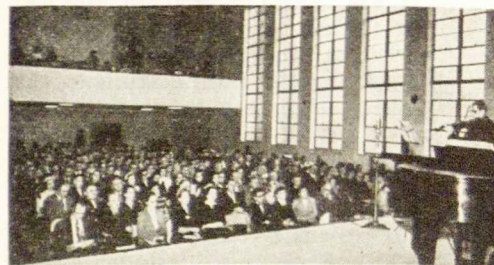
Atsisveikinu su Tėvu Kubiliumi. Koridoriai ir vestibulis dabar tušti. Tik iš apatinės salės girdisi akordeonas ir ritmiški šokėjų žingsniai. Šokių repetitija. Kitoje koridoriaus pusėje pro praviras duris ateina rimti paskaitininko žodžiai, iš kažkur ataidi ping-pongo kamuoliuko tauškėjimas, o didžiojoje salėje puošia sceną šiam vakarui mergaitės. Kopėčios buvo rastos!

Praeinu vėl pro tris kolonas ir lipu laiptais žemyn. Prie šaligatvio sustoja atviras automobilis. Iš jo per viršų išsoka du siaurom mėlynom drobinėm kelnėm vyrukai ir dideliais šuoliais nuskuba pro mane į rūmus. Iš kurios jie "gengės"?

Lituanistikos mokykla lanko Čiurlionio galeriją (viršuje).

Čiurlionio galerijos atidarymo iškilmės smuiku groja Matiukas (viduryje).

Chicagos vyrų choras, vadovaujamas VI. Baltrušaičio, atidarymo metu išpildo programą (apačioje).

Bučiuoja vėliavą įžodžio metu (Iš šventės Hamiltone)
Nuotr. A. Jūraičio

ATEITININKŲ VEIKLOS FORMOS STASYS YLA

Kilmė * Rūšys * Prasmė * Forma

ŠVENTĖS

Organizacija turi savo švenčių. Tokiomis šventėmis paprastai vadinamos organizacinių iškilmių dienos. Iškilmės gali sutapti su bažnytine ar tautine švente, bet jų charakteris lieka organizacinis. Tačiau organizacija gali švęsti ne tik jos iškilmių dienas, bet dalyvauti ir tautinėse ar bažnytinėse šventėse. Ta prasme ateitininkai turi ne vienos rūšies švenčių.

1. KILMĖ

Jau 1919 gruodžio 29-31 konferencijoje buvo nutarta: „Ateitininkų metinę šventę visuomet švęsti pirmąjį birželio sekmadienį“ (At '20, N 2, 45). 1925 metų Ateityje siūlyta dvi specialios šventės: gruodžio 8 ir birželio I sekmadienis (N 11, 450), kurių metu kandidatai būtų iškilmingai priimti į narius, o prieš tai bendros pamaldos ir bendra komuniya. Buvo diskutuota (At '26, nr. 1), ar gera nustatyti visoms kuopoms tą pačią šventės dieną, nes būsią sunku atvykti centro atstovams, o be to, ar būsią nepilngra laukti kandidatams, ligi jie bus priimti tikraisiais nariais.

Kauno ateitininkai studentai be rods nuo 1926 metų pradėjo kasmet rengti iškilmingas (su pamaldomis, bendra komuniya ir popietine programa) šventes, dažniausia pavasarį, gegužės mėnesį. Iškilmingai buvo minimos Vasario 16 ir Motinos dienos. Pastaraisiais nepriklausomybės metais studentų

vienetai jungėsi į bendrus Kristaus Karaliaus minėjimus. Atskirai pradėta iškilmingai švęsti Marijos šventę gruodžio 8 d. (Ši diena MAS mergaičių skyriaus nutarimu 1947.10.16 buvo pasirinkta mergaičių at-kių švente). Visi studentų vienetai su vėliavomis ir uniformomis kasmet dalyvaudavo iškilmingose Dievo Kūno procesijose.

Tremtyje ir emigracijoje taip pat dalyvaujama bendrose šventėse arba jos švenčiamos savo organizacijoje. Metinės kuopų bei draugovių šventės ruošiamos pavasari, dažniausia rišant jas su įžodžio iškilmėmis.

2. RŪŠYS

Pagal ateitininkiškąją praktiką, sprendžiant iš istorinės apžvalgos, švęsta trejopos šventės: bažnytinės, tautinės ir organizacinės. Organizacinės šventės pasirinktos pagal laiko tikslumą arba organizacinį prasingumą. Iš bažnytinių ir tautinių švenčių taip pat pasirinkta pagal jų visuotinesnę reikšmę arba pagal specialų jų artimumą ateitininkų paskirčiai (At-ky Fed. Valdybos nutarimas 1957. III. 29).

Bažnytinių švenčių tarpe ateitininkams ypač išskirtinos šios trys šventės: Sekminių, Kristaus Karaliaus ir Nekalto Prasidėjimo.

a. Sekminės — Šv. Dvasios atsiuntimas ateitininkų dėmesį kreipia į gyvąjį dieviškojo įkvėpimo ir

stiprybės šaltinį. Ateitininkai patys siekia tapti gyvosios dvasios žmoniėmis ir tą dvasią trokšta skleisti kituose.

b. Kristaus Karaliaus diena (spalio paskutinis sekmadienis) ateitininkams yra jų dvasinio Vado bei Valdovo šventė. Šią šventę ypatingu iškilmingumu mini visi katalikiškosios akcijos — pasauliečių apaštalavimo nariai. Ateitininkai yra tos akcijos bei apaštalavimo dalyviai.

c. Nekaltasis Marijos Prasidėjimas (gruodžio 8) ateitininkams yra dvigubai brangus. Viena, tai yra ypatingos mūsų tėvynės Globėjos šventė; ateitininkai, siekdami atnaujinti dvasinį Lietuvos veidą, reikalingi Jos užtarymo ir globos. Antra, ateitininkai kreipia išskirtiną dėmesį į ugdymą savyje dvasinės jaunatvės, kurios pagrindas yra skaistus gyvenimas. O to gyvenimo įkvėpėja, stiprintoja ir globėja yra Nekaltai Pradėtoji.

Tautinių švenčių tarpe išskirtinos Laisvės diena, Tautos globėjo šventė ir Tautos išsklaidymo minėjimas.

a. Laisvės diena, mūsų vadinama nepriklausomybės šventė (Vasario 16), svarbi ne tik dėl to, kad ji išreiškia visos tautos nenumaldomą valią turėti tautinę bei valstybinę laisvę ir už ją kovoti, bet ateitininkams ji primena ir daugelio jų narių — savanorių sudėtas tai laisvei aukas. Su šia diena taip pat rišama senoji Lietuvos praeitis.

b. Tautos globėjo šv. Kazimiero (kovo 4) mena ateitininkams du jungiamuosius pradus: tautinį - valstybinį ir krikščioniškąjį - askeitinį. Ši šventė yra antgamtinės tautos globos diena.

c. Tautos išsklaidymo dienos, vadinamos nūnai birželio skaudžių įvykių minėjimu, ateitininkus skatina susimąstyti ties tautos tragika ir jos giliają prasme. Ši diena mena tą misiją, kuri tenka lietuviams ir ateitininkams, išėjusiems į platųjį pasaulį ir siekiantiems visa atnaujinti Kristuje.

Organizacinių švenčių tarpe, be minėtųjų metinių įžodžių, dėmesio vertos šv. Pijaus X, šv. Tomo Akviniečio ir kitos.

a. Šv. Pijaus X diena (rugsėjo 3) ateitininkams yra šūkio pakartotojo šventė. Šio šventojo balsan pirmieji atsiliępę studentai, pradėdami ateitininkiškąjį sąjūdį. Tad ši diena būtų ypač jiems prisimintina.

b. Šv. Tomo Akviniečio (kovo 7) diena yra visų katalikų studentų šventojo globėjo šventė. Ją ateitininkai švenčia kartu su visomis Pax Romana organizacijomis.

3. PRASMĖ

Iškilmingosios organizacinės šventės arba iškilmingas kitų švenčių — bažnytinių bei tautinių — minėjimas yra prasmingas kelerio-pai:

a. iškelia tų švenčių giliają prasmę ir primena jų vertę.

b. atnaujina dvasią (ypač, jei tomis progomis einame sakramentų) sustiprina narių veikimo galias.

c. suglaudina pačių narių tarpusavio ryšius ir su kviestiniais svečiais.

d. pratina narius reikštis viešumoje darniai, tvarkingai ir drausmingai, o taip pat sukurti vis naujų parodomųjų formų.

e. parodo narius ir jų vienetus visuomenei, lyg gerai parengtą karinį dalinį — su uniformomis, ženklais ir vėliavomis.

Visa tai ateitininkams yra svarbu, nes šiaip jie nėra pratinami kitiems viešiesiems pasirodymams arba mažiau turi kitų progų ta prasme reikštis. Iškilminga šventė yra savotiškas vieneto egzaminas, kuriam reikia ir gerai pasirengti, ir vykusiai atlikti.

4. FORMA

skiriama pagal tai, ar šventė minima daugiau privačiu — uždaru būdu (pačiame vienete ar jo narių asmeniškai) ar viešai bei iškilmingai. Kai kurios šventės, net organizacinės, kaip šv. Povilo, Pijaus X, gali būti švenčiamos paprastesniu būdu. Tomis dienomis vienetų bei sąjungų nariai stengiasi nueiti į bažnyčią, priima komuniją ir popietiniu laiku susirenka susitelkti bei prisiminti, ką ši šventė jiems mena ir kam įpareigoja.

Iškilmingų švenčių forma dar gali skirtis pagal tai, ar ateitininkų vienetas pats jas švenčia ir kviečiasi kitus svečiais, ar jungiasi savo aktyvia dalimi prie kitų rengiamos šventės. Antruoj atveju vadovybė tariasi su kitų rengėjų vadovybe.

Savitos iškilmingosios ateitininkų šventės turi šias dalis: bažnytinę, akademinę, pramoginę ir žyginę.

Bažnytinė dalis, pamaldos, ruošama atskirai arba kartu su kitais tikinčiais, žiūrint sąlygų. Į tokias pamaldas ateinama organizuotai, su uniforminiais ženklais ir vėliavomis (sava ir kviestinių kuopų). Dv. vadovas paprašomas pasakyti specialų pamokslą. Giedamos, kur galima, bendros giesmės, einama bendrai komunijos, o pamaldų pabaigoj sugiedama O Kristau, pasaulio Valdove.

Vieneto vadovai sutaria su kunigu dėl išpažinties iš vakaro. Kartais jis paprašomas paruošti specialią konferenciją. Bendroji ko-

šv. Bernadeta Kennebunkporto pranciškonų vienuolyno pastatytoje Liurdo grotuje. Šiemet minėjo 100 metų nuo Marijos apsireiškimo Liurde.

munija paprastai turi kokią nors bendrą intenciją: už vieneto dvasinius reikalus, už visą ateitininkiją, už ateitininkus Lietuvoje ar Sibire arba už dvasinį Lietuvos atnaujinimą.

Akademinė dalis rengiama tos pačios dienos popietyje. Kviečiami tėvai, svečiai ir kitų ateitininkų vienetų bei kitų giminingų organizacijų atstovai. Akademijos programa ir pravedimas yra iškilmingųjų susirinkimų pobūdžio (žr. apie susirinkimus). Įžodis duodamas augščiau nurodyta (žr. įžodis) tvarka.

Pramoginė dalis paprastai eina po akademinę. Ji dar gali turėti šias padalas: koncertą, literatūros popietę ir šokių.

a. Koncertui kviečiamos meninės jėgos iš šalies, kurios vienos atlieka visą programą, arba papildomos savo vieneto jėgomis. Girtina įtraukti savus narius, nesitenkiant tik pašaliniais kviestaisiais menininkais. Kviečiant dera pirmoje eilėje įieškoti pačių ateitininkų, ypač jaunų birstančių meninių jėgų.

b. Literatūros popietės organizuojamos panašiu būdu kaip ir koncertai. Tik religinėse šventėse nedera sudarinėti literatūrinės programos iš tokių kūrinių, kurie nieko bendro neturi su šventės pobūdžiu.

c. Šokiai tokių švenčių programoje nėra būtina dalis, dėl to jie neturi virsti būtina taisykle. Prieš tai praeityje buvo stipriai pasisakyta (ž. '32, XVI, 485). Vietoj šokių buvo ruošiamos arbatėlės. Tai yra su-

sidraugavimo, laisvų pasišnekėjimų (su svečiais) forma.

Pastaba. Kai svečiai kviečiami į tokias šventes, etiketas reikalauja atvykti ne tik į šokius ar pobuvį, bet dalyvauti ir pamaldose, akademijoje, koncerte bei literatūros popietėj. Išimtis gali būti tiems, kurie kviečiami specialiai tik vienai kuriai šventės daliai — sakysim, kunigui pamaldoms, solistas koncertui ar p. Geriau nekviesti tokių svečių, kurie šios etiketinės taisyklės nepaiso. (Tai tinka ir ateitininkams, kai jie kviečiami į kitų organizacijų šventes).

Žyginė dalis iškilmingose šventėse būna dvejopa: 1. organizuotai einant į bažnyčią, joje dalyvaujant ir iš jos išėjus grįžtant į savo būstinę ir 2. po iškilmingo akto žyguojant ko nors pagerbti (seniau i Karo Muziejų padėti vainiko ant Než. Kario kapo), nuleisti pakeltos vėliavos, atlikti kokio iškilmingo rasiukojimo akto (sakysim, kur nors prie kryžiaus ar kurioje šventovėje prie statulos).

Žyginė dalis turi būti parengta: nurodytos vietos vėliavoms, nariams, svečiams. Bendras reikalavimas: gera rikiuotė, tinkami atstumai tarp einančiųjų, tvarkingi visų rūbai bei uniforminiai ženklai, vienas žygio vadovas (turįs ženklą ant rankovės).

Nepriklausomoje Lietuvoje savo žyginėmis eisenomis studentai ateitininkai kėlė ne vieno pasigrožėjimą. Štai vienas balsas: "Kai po pietų (po savo konferencijos) gražiai korporacijomis išsirikiavę, su vėliavomis, Kauno gatvėmis žygiavo į Karo Muziejų ir paskui atgal, lydimi Karo Muziejaus orkestro, — ne vienas galėjo pasakyti: tokias drausmingas ir gausingas studijuojančių eisenas senelis Kaunas retai kada mato" (ž. '31, XIV, 283).

BIBLGR. *Bogušas J.*, Antropologijos krizis ir Nekalčiausioji Marija, LM '38, N 10. — *Būčys P. P.*, Šventoji Dvasia, Mr '32. — *Dovydaitis Pr.*, Kristaus Valdovo šventė, At '33, N 10. — *Ivinskis Z.*, Šventas Kazimieras, N. Y. '55. — *Maceina A.*: 1) Kristaus karalystė, At '30, N 10. 2) Kultūrinė Marijos reikšmė, At '30, N 5. — *Matulaitis K.*, Lietuvos gynėjas šv. Kazimieras, At '52, N 3. — *Mozūraitis M.*, Nekalčiausioji Mergelė, At '33, N 5. — *Pikturna V.*, Marija ir ateitininkai, At '51, N 6. — *Rimšelis V.*, Marija Dievo ir mūsų motina, At '52, N 5. — *Skrupskelytė E.*, Nekaltas Marijos prasidėjimas, At '54, N 8. — *Sužiedėlis A.*, Kristus — Vadas ir Valdovas, At '54, N 8. — *Sužiedėlis S.*: 1) šv. Kazimieras, Kirchheim T '47. 2) Didi Apgynėja Gedimino miesto, At '52, N 5. — *Šalkauskis St.*, Katalikų vienybės šventė (Sekminės), XX Amžius '39, N 119.

ŠVENTĖ PUTNAME

“Pakilkime į saulę su sakalo sparnais, atnaujinkim pasaulį jaunų darbais” (K. Bradūnas). Putnamo moksleivės ir studentės atkės pasirinko šį šūkį savo metinei šventei, kuri įvyko šeštadienį, gegužės 3 d.

Dienos programa prasidėjo 11 val. šv. Mišiomis ir bendra komunija. Mišių metu pašventinta “Barboros Žagarietės” moksleivių kuopos nauja vėliava, kurios mecenatai yra gerb. p.p. A. Rudžiai iš Chicagos. Vėliavos krikšto tėvais buvo prof. S. Sužiedėlis ir kuopos globėja sesuo M. Paulė.

Mišias atnašavo kun. R. Krasauskas ir savo pamoksle sveikino moksleives atkės, pasipuošusias nauja vėliava, linkėdamas jos niekuomet nepamiršti ir pasirūpinti, kad ateityje naujos atkiškos jėgos rikiuotųsi po ją.

2:30 val. kun. Krasauskas malda pradėjo iškilmingą akademiją, kuriai pirmininkavo studentų d-vės pirmininkė V. Mitkutė, o sekretoriavo moksleivių kuopos pirmininkė A. Kucinaitė. Garbės prezidiumą sudarė prof. S. Sužiedėlis, prof. Paplauskas-Ramūnas, kun. R. Krasauskas, sesuo M. Augusta, sesuo M. Paulė ir stud. Marytė Eidukevičiūtė.

Netikėtas, bet labai mielas svečias, prof. Paplauskas-Ramūnas, turėdamas skubiai išvažiuoti, atkėms tarė trumpą žodį. Jis džiaugėsi čia rasta lietuviška dvasia ir šia atkių švente. Profesorius sakė, kad atkių veikimas yra vedamas begalinio idealo, tačiau, norint pajudinti pasaulį, reikia pradėti nuo savęs. Atkai turi rasti sintezę tarp mokslo ir religijos, harmonizuoti mokslą ir kultūrą. Apsiginklavę mokslu ir religija, atkai turi ugdyti savo asmenybes, drąsiai žiūrėti į ateitį ir, pasistatę prieš akis idealą, jį įgyvendinti kasdieniniame gyvenime.

Toliau buvo svarbiausia šios šventės dalis — ateitininkiškasis pasižadėjimas. Dešimt moksleivių ir viena studentė pasižadėjo siekti Kristaus idealo.

Moksleiviai įžodininkai buvo: R. Giedrytė, N. Jaškulytė ir R. Milaševičiūtė, “Barboros Žagarietės” kuopos narės; E. Brizgys, T. Jankauskas, A. Lapkus, J. Milašius, V. Rapšys, R. Rapšys, V. Žaščiurinskas, “Vysk. J. Matulaičio” (Maria-napolio) kuopos nariai.

Studentų atkių pasižadėjimą davė G. Pauliukonytė.

Įžodį priėmė kun. R. Krasauskas, o ženklukus išgė prof. S. Su-

Pašventinta vėliava išnešama iš bažnyčios

žiedėlis ir sesuo M. Paulė. Po Ateitininkų Credo buvo sugiedotas atkių himnas.

Naujuosius ateitininkus sveikino prezidiumo nariai ir dienos pirmininkė. Taip pat daug pasveikinimų buvo gauta raštu, jų tarpe iš Putnamo ateitininkų kapeliono kun. S. Ylos, studentų atkių vėliavos krikšto tėvo prof. Ig Malėno, Atkių Fed. dvasios vado T. V. Gidžiūno, OFM, SAS dvasios vado T. J. Kidyko, SJ, MAS centro valdybos, kan. M. Vaitkaus ir kt.

Įžodininkų vardu kalbėjo apie atkių principus, ypač pabrėždamas katalikiškumą, lietuviškumą ir šeimyniškumą. Duotas įžodis atkai neįpareigoja daugiau, negu reikalauja šv. Raštas ir lietuvių tauta. Atkams rūpi, kad tikėjimas būtų gilus ir lietuviškumas stiprus. Atkių organizacija padeda šiuos abu išlaikyti.

Atkams svarbu nepamiršti tremties aplinkoje, nes šių dienų pasaulis linksta į medžiagos garbinimą. Tai du kraštutiniai. Žmonės paskendę medžiaginiuose rūpesčiuose, tik kūno patenkinime, pamiršta dvasinį gyvenimą. Rusija prievarta jungia savo žmones į kolektyvinį galvojimą, darbą ir t.t. Propagandiniai būdai slopina asmenybes. Amerikos laisvėje žmogus galvoja masiškai — pradžiai atskiras individas.

Atkių organizacija kovoja prieš šią materializmą dvasią. Užtai atkams svarbu skaityti daugiau religinio turinio knygų, ypač šv. Raštą, ugdyti tikėjimą ir išlaikyti lietuviškumą.

Paskaitininkas toliau pastebėjo, kad šeimyninis gyvenimas Amerikoje nėra tvirtas. Užtai ateitinin-

kiškasis jaunimas turi gerai pasiruošti ateities bei šeimos gyvenimui. Ypač mergaitė turi būti gerai paruošta, ji turi siekti aukšto idealo ir būti tvirtų įsitikinimų asmuo.

Prof. Sužiedėlis baigė paskaitą, sveikindamas naujuosius atkus ir kitus šventės dalyvius.

Iškilmingoji akademija buvo baigta tautos himnu.

Po trumpos pertraukos vyko meninė programa, kurią pravedė studentė T. Ivaškaitė. Svečias, dramos studentas Alg. Žemaitaitis, paskaitė iš naujausios studentų kūrybos, paliesdamas linksmesnius ir rimtesnius studentiško gyvenimo aspektus. Kitą programos dalį išpildė pačių putnamiečių meno jėgos. R. Danilevičiūtė pašoko baletą, Strausso “Pizzicato Polką”. D. Pareigytė padainavo Budriūno “Kas bernelio sumislyta” ir “Tėviškėlę”, Sarti “Lungi dal caro bene” ir ariją iš Saint Saens operos “Samsonas ir Dalila”. V. Mitkutė padeklamavo V. Mačernio “Penktąją viziją” ir “Dukrytę”. A. Vištartaitė paskambino pianinu Chopin “Valse No. 7” ir Rachmaninoff “Prelude C# minor”.

Po meninės programos, visi šventės dalyviai susirinko į koplyčią gegužinėm pamaldom, o vėliau vaisės ir linksma muzika sukvietė visus į jaukią bendrabučio salę. Stalai linko nuo gėrybių, o P. Pauliukonio “orkestras” viliojo jaunią suktinin.

Pasilinksminimo metu svečiai turėjo progos aplankyti bendrabučio mergaičių rankdarbių parodėlę.

Šventė baigėsi 11 val. giesme “Marija, Marija”. Po atsisveikinimų pilnos mašinos svečių iš aplinkės ir iš toliau pamažu riedėjo namų link. Nutilo muzika ir juokas, ir Putnamo lietuvišką sodybą apgaubė nakties tyla.

tli

Pasižadėję moksleiviai skaito ateitininkų kredo. Abi nuotraukos A. Dziko

KURSAI BOSTONE

Atvelykio dienomis, balandžio 13 — 14, lašnojant pavasariniam lietui, Bostonan rinkosi ir posėdžiavo moksleivių ateitininkų kuopų atstovai — valdybų nariai. Jie buvo sukviešti Rytų Apygardos specialiam kursam. Buvo atstovaujamas pats Bostonas, Brocktonas, Baltimorė, Hartfordas, Kennebunkportas, Marianapolis, New Yorkas, Putnamas, Philadelphia, Worcesteris. Iš viso rytinio pakraščio trūko tiktai Patersono ir Waterburio. Kursai vyko šv. Petro parapijos salėje.

Kursai prasidėjo šeštadienį, balandžio 13, po trumpos arbatėlės, atgaivinusios tik ką suvažavusius. Bostono vyr. moksleivių kuopos pirm. St. Žižniauskas, pasveikinęs susirinkusius, toliau kursam ir pirmininkavo; sekretorėm buvo Audronė Bariūnaitė ir Irena Jarušauskaitė. Ižanginį žodį tarė Sigitas Leimonas, Rytų Apygardos vicepirmininkas, pasidžiaugęs, kad kuopos taip gausiai ir jautriai atsiliepė į kvietimą pasvarstyti, kaip geriau galėtų valdybos veikti, kad gerai veiktų ir kuopos. Tolimesniam darbui išsiskirstyta į atskirus diskusijų būrelius.

Ką turi veikti pirmininkai...

Kuopų pirmininkai su Apygardos Valdybos pirm. Eligijum Sužiedėliu svarstė, kokia yra dabartinė kuopų veiklos padėtis, kas yra gero ir prasto, kokios yra narių pasyvumo priežastys, kaip juos suaktyvinti, daugiau narių įtraukti, išjudinti. Diskusijos buvo labai gyvos. Išvadose pabrėžta, kad daug kas priklauso nuo paties pirmininko, jo veiklumo ir pasiruošimo posėdžiam ir susirinkimam.

...sekretoriai

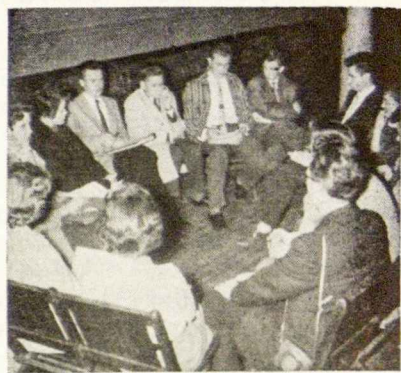
Kuopų sekretoriai su stud. Birutė Duobaite aptarė, kaip tvarkyti kuopų raštinę, protokolų knygas, narių sąrašus ir k. Nurodyta, kad visi raštai turi būti atsakomi greitai, tiksliai ir rūpestingai; protokolai rašomi tvarkingai ir švairiai; narių sąrašas turi būti pilnas su tiksliais adresais. Reikėtų vesti ir savo kuopos kronikėlę. Viso to reikia mokytis savo kuopoje, nes tai pravers paskui ir gyvenime.

...korespondentai

Korespondentų būreliui vadovavo stud. Daiva Kuodytė. Ji nurodė, kad korespondentas turi visur dalyvauti, viską matyti ir tiksliai užsirašyti. Pradėjus rašyti nuo trumpų žinučių ir mažesnių korespondencijų, paskui įprantama rašyti ir ilgesnes korespondencijas — reportažus. Buvo duotas uždavinys parašyti trumpą sugalvotą korespondenciją; jos buvo skaitomos ir nagrinėjamos. Kennebunkporto kuopa davė būdingesnių ištraukų iš laikraščių ir žurnalų. Diskutuota, kas jose gerai ir kas prastai rašyta. Pabrėžtas reikalas savo kuopos įvykius greitai pranešti laikraščiams, ypač Ateičiai. Svarbios ir trumpos žinutės.

Kaip su kuopų programa?

Dar vienas būrelis, vadovaujamas stud. Sigito Leimono, diskutavo kuopų veiklos programą. Pasisakyta, kad ji turi būti nustatyta visiem metam pagal Centro ir Apygardos valdybų instrukcijas. Rūpintis ją padaryti gyvesnę, įvairresnę ir įdomesnę. Referatus ir rašinėlius įvairinti diskusijom.

Diskusijų būrelis, vadovauja
Sigitas Leimonas

Stengtis į darbą įtraukti visus kuopos narius, pavedant kiekvienam kurį uždavinį atlikti.

Po pamaldų — išvados

Sekmadienį, balandžio 14, visi kursų dalyviai susirinko į šv. Petro lietuvių bažnyčią mišiom ir bendrai ėjo komunjijos. Pusryčius valgėmė taip pat visi kartu.

Suėjus po pietų bendram posėdžiui, vakarykščių diskusijų išvadas sutraukė Remigijus Sužiedėlis, pabrėždamas ypač tai, kas reikėtų daryti geresnei veiklai: 1. žadinti didesni narių darbštumą ir atsakingumą; 2. stiprinti kuopos narių draugiškumą; 3. prenumeruoti Ateitį, kas to dar nedaro; 4. aktyviai dalyvauti savo metinėse šventėse ir vakaruose; 5. palaikyti gyvesnius ryšius su kitomis lietuvių jaunimo organizacijomis; 6. pritaikyti savo kuopose tai, kas čia buvo nurodyta ir išdiskutuota. Konkrečiau kai ką dar paryškino stud. Sigitas Leimonas, raginęs taip pat kuopų globėjais kvieštis ateitininkus studentus.

Baigėme sėdėti ir kalbėti

Baigiamajam posėdyj Rytų Apygardos pirm. Eligijus Sužiedėlis palietė aktualesnius uždavinius, kurie laukia grįžus į kuopas, ypač pabrėždamas lietuviybės išlaikymą, draugiškumą, madingumą ir gerą bei greitą ryšį su Centro ir Apygardos valdybom. Sendraugis A. Mažulis papasakojo prisiminimų iš ateitininkų veiklos Lietuvoje, nurodė, kaip galima būtų daugiau narių į ateitininkus įtraukti. Apygardos dvasios vadas kun. Vac. Paulauskas ragino nepamiršti paminėti šv. Kazimierą jo relikvijų perkėlimo dieną (rugpjūčio 27). Bažnyčioje kun. V. Paulauskas visus palaimino švenč. Sakramentu ir pasakė pamokslėlį apie dvasinę ramybę, kurią ateitininkas turi nešti į savo aplinką.

Dalis kursų dalyvių.
Abi nuotraukos A. Dziko

APIE PASAULIO FUTBOLO PIRMENYBES

Besiartinant šeštosioms pasaulio futbolo pirmenybėms, kurios bus pravestos šių metų birželio mėnesyje Švedijoje, pažiūrėkime į jų praeitį, trumpai sustodami ties kiekvienomis varžybomis.

Pirmosios tokios rungtynės buvo surengtos 1930 m. Urugvajuje, kur dalyvavo 4 Europos komandos: Prancūzija, Rumunija, Belgija, Jugoslavija; be jų — 8 Amerikos šalys: Argentina, Brazilija, Bolivija, Čilė, Meksika, JAV, Peru ir Urugvajus. Mažas Europos valstybių skaičius pirmenybėse buvo motyvuojamas tuo, jog iš Europos vykstantiems kelionės ir pragyvenimo išlaidos buvo per didelės. Net Anglija, kuri buvo laikoma viena stipriausių futbolo tvirtovių, nepasiuntė savo komandos.

Šiose pirmenybėse pergalę pelnė šeimininkų-urugvajiečių komanda, kuri baigmėje įveikė Argentina 4:2. Finalinis susitikimas įvyko Estadio Sentenario stadione, į kurį susirinko arti 100,000 žiūrovų. Pirmame kėlinyje vyravo argentiniečiai, jį baigdami 2:1 savo naudai. Po pertraukos 57 min. urugvajiečiai išlygino, o vėliau užkrovė dar du įvarčius.

Iš Europos kraštų geriausiai pasirodė jugoslaviai, kurie įveikė brazilus 2:1, bet pusfinalyje pralaimėjo Urugvajui.

Linksmi buvom ir sotūs

Turėjome dar ir linksmavakarių balandžio 13, šeštadienį, gerai pasižokome ir vieni kitus arčiau pažinome. Mūsų kryžstavimas aidėjo ir bendrų vaišių metu; jomis rūpinosi Bostono sendraugės, ypač p. St. Leimonienė. Gražiai buvome ir nakvindinami Bostono kuopos narių. Mūsų poilsiu ypač rūpinosi Irena Lendraitytė ir Irena Jarušauskaitė.

Savo posėdžiuose turėjome gerą būrelį sendraugių: dr. J. Leimona, A. Mažulį, Z. Kucinienę, J. Giedraitį, St. Leimonienę, T. Rafaelį. Jis rūpestingai globojo Kennebunkporto kuopos narius. Šv. Petro parapijos kleb. kun. Pr. Virmauskis nuoširdžiai mus priėmė.

Grįžome į kuopas patenkinti ir pasiryžę dar daugiau dirbti.

A. Barūnaitė, R. Mureika

Po keturių metų, 1934 metais, atėjo eilė antroms pasaulio futbolo pirmenybėms, kurias surengti pasiūlė Italija. Šį kartą dalyvavo 29 valstybės, o baiginiui ratui į Italiją susirinko 16 komandų: Ispanija, Vokietija, Belgija, Austrija, Olandija, Vengrija, Švedija, Rumunija, Šveicarija, Čekoslovakija, Italija, Argentina, JAV, Brazilija ir Egiptas.

Čia, kaip matome, nepasirodė pasaulio čempionas Urugvajus, kuris aiškinosi nenoris todėl važiuoti, nes europiečiai pirmosioms pirmenybėms skyrė mažą dėmesio. Tačiau futbolo žinovai teigia, jog urugvajiečių komanda tuo metu buvo blogoje formoje, ir jie nenorėjo patirti pralaimėjimo.

Šį kartą baigmėje susitiko italai su čekais ir šeimininkai pelnė sunkią, bet garbingą pergalę — 2:1. Stebint 50,000 žiūrovų miniai, čekai pirmieji pasiekė įvartį ir, tik likus 8 min. iki rungtynių pabaigos italai išlygino. Rungtynėms pasibaigus lygiomis, prireikė pratęsimas, ir čia italai antrą kartą nugalavo čekų vartininką ir susitikimą laimėjo.

Įdomiausias šių pirmenybių susitikimas buvo ketvirtfinalyje tarp Italijos ir Ispanijos komandų, kur prireikė dviejų rungtynių su pratęsimais (viso 330 minučių), kol italai išplėšė pergalę. Pirmas susitikimas, užtrukęs 120 minučių, baigėsi lygiomis 1:1, tad sekančią dieną buvo žaistos antrosios rungtynės. Po pirmųjų rungtynių, kurios abejoms komandoms buvo gana nuostolingos, pakartotinam susitikimui italai aikštėn išleido 5 naujus žaidėjus, o ispanai turėjo pakeisti net 7 komandos narius. Antrąją dieną taip pat nesimatė ispanų žymiojo vartininko Zamoros. Žaidžiant negirdėtai ilgą laiką, 210 minučių, pergalę atiteko italams, kurie Meaca gražiu galvos smūgiu pasiekė vienintelį susitikimo įvartį.

Trečiosios pirmenybės buvo pravestos Prancūzijoje 1938 metais, ir čia, po eliminacinių varžybų, atvyko 15 komandų baiginiams rungtynėms. Čia turėjo dalyvauti 16 šalių, tačiau viena iš jų — Austrija negalėjo atvažiuoti, nes prieš tai Vokietija užėmė ją.

Pirmenybėse dalyvavo šios komandos: Vokietija, Italija, Norvegija, Švedija, Lenkija, Rumunija, Šveicarija, Čekoslovakija, Vengrija, Olandija, Brazilija, Belgija, Kuaba, Indonezija ir Prancūzija.

Pirmenybėse pergalę pakartojo italai, kurie baigmėje sudorėjo vengrų vienuolikę 4:2. Pirmame susitikime italai turėjo daug vargo, kol jie tik po pratęsimo įveikė Norvegiją 2:1. Antrame rate, įveikę čekus 3:1, italai išlipo pusfinalin, kur jie turėjo sunkią kovą prieš brazilus, tačiau vis dėlto laimėjo 2:1.

Įdomus buvo susitikimas tarp Brazilijos ir Čekoslovakijos, ir čia pergalę paaiškėjo tik po dviejų rungtynių. Pirmąją dieną 120 minučių kova nedavė laimėtojo, nes pasekmė liko 1:1. Čia buvo aršiai kovota: iš aikštės buvo pašalinti 3 žaidėjai (2 brazilai ir vienas čekas), o gerokai sužeisti 4 futbolininkai. Antrąją dieną komandos nepakartojo pirmosios dienos žiaurumų ir, žaidžiant bemaž naujomis sudėtimis, laimėjo brazilai 2:1.

Pirmenybėse gana nedraugiškai buvo sutikti Vokietijos futbolininkai, kurie, čia kovoję prieš šveicarus. Pirmasis šių komandų susitikimas baigėsi lygiomis, tačiau antrame vyravo šveicarai, kurie laimėjo 4:2. Žiūrovai vokiečius, kurie atvyko su pastebimomis pretenzijomis į meistrystę, nė kiek nepalaikė, ir visų simpatijos buvo šveicarų pusėje.

Pažymėtina, jog šių pirmenybių kvalifikaciniuose žaidimuose dalyvavo ir Lietuvos komanda, bet jai į baigmę patekti nepavyko, nes buvo pralaimėta prieš latvius 2:4 ir 1:5. Tačiau ir latviai netoli pažengė, nes sekančiose rungtynėse jie susitiko su stipriausiais austrais.

Po šių pirmenybių sekė 12 metų pertrauka, nes užėjus II Pasauliniam karui, daugelis futbolininkų turėjo pakeisti bucus į karo ginklus. Ir tik 1950 metais vėl pajėgta suvažiuoti į ketvirtas pirmenybes Brazilijon. Čia susirinko 13 komandų: Ispanija, Italija, Anglija, Šveicarija, Švedija, Jugoslavija, Brazilija, Čilė, Bolivija, Meksika, Paragvajus, JAV, Urugvajus.

Šios pirmenybės vyko nauja — taškų sistema, keturiuose pogrupuose. Pirmame pogrupyje pirmą

vieta užėmė Brazilija, įveikusi šveicariją 3:0, Meksiką 4:1, Jugoslaviją 2:0 ir sužaidusi su šveicariais 2:2. Antrame pogrupyje nugalėtoju tapo švedai, kurie čia įveikė dukartinį meisterį — Italiją 3:2. Trečiame pogrupyje laimėjo Ispanija, nugalėjusi visus savo varžovus: anglus 1:0, JAV 3:1, Čilę 2:0. Šio pogrupio sensacija buvo JAV laimėjimas prieš stipriuosius anglus 1:0, kurie buvo per daug užtikrinti savo pergale. Pagaliau ketvirtame pogrupyje laimėjo Urugvajus, kuris teturėjo tik vieną varžovą — Boliviją ir ją įveikė 8:0.

Finaliniuose susitikimuose Brazilija sukirto švediją 7:1, Urugvajus sužaidė lygiomis (2:2) su Ispanija ir sutvarkė švedus 3:2, o brazilai atskaitė ispanams 6:1. Baigminis susitikimas suvedė Urugvajų ir Braziliją ir čia urugvajiečiai pasiekė 2:1 pergalę, o tuo pačiu meisterio vardą. Stebint 150,000 žiūrovų miniai, pirmieji įvartį pasiekė Brazilijos atstovai, tačiau po 8 minučių urugvajiečiai išlygino. Tada braziliečiai savo visą komandą sutraukė į gynimą, nes pirmosios vietos laimėjimui jiems būtų pakakę ir lygiųjų. Tačiau Urugvajaus futbolininkas Gigia visai netikėtai nuginklavo brazilų vartininką Barbarosą ir atnešė savo komandai pergalę.

Po keturių metų, 1954 m. penktosios pirmenybės įvyko šveicarijoje ir čia, kaip daugelis atsimename, gana netikėtai meisterio vardą laimėjo Vokietijos komanda.

Šiose pirmenybėse dalyvavo rekordinis komandų skaičius — 38, o į šveicariją suvažiavo tik nustatytas vienuolikių skaičius — 16. Taip pat ir komandų lygiu šios pirmenybės buvo pačios stipriausios.

Dalyvaujančios komandos buvo sugrupuotos sekančia tvarka: I grupė: Jugoslavija, Prancūzija, Brazilija, Meksika; II grupė: Turkija, V. Vokietija, Vengrija, P. Korėja; III grupė: Čekoslovakija, Urugvajus, Škotija, Austrija; IV grupė: Belgija, Anglija, Italija ir šveicarija.

Vokietija savo grupėje turėjo nemažą vargą, kol gavo teisę žaisti ketvirtfinaliuose Vokiečiai čia pralaimėjo vengrams 3:8. Tačiau po laimėjimo prieš turkus 7:2, vokiečiai iškopė į ketvirtfinalį, o po to į baigmę, kur įveikė tuos pačius vengrus, atsirevanšuodami už pralaimėjimą grupinėse varžybose.

Šia trumpa ekskursija į praeitį priartėjame prie šių metų pirmenybių, kurios prasidės birželio 8 d. Meksikos-švedijos susitikimu. Čia vėl dalyvaus 16 valstybių, kurios, suskirstytos į 4 grupes, jau laukia savo susitikimų ir jiems kruopščiai ruošiasi.

ŠIŲ METŲ LITERATŪROS PREMIJOS

Literatūrinis gyvenimas ši pavasarį buvo itin gyvas. Kas metai Lietuvių Rašytojų Draugija skiria 500 dol. premiją ir ją Draugijos nariai (per du balsavimus) nubalsavo **Grazinai Tulauskaitei** už jos poezijos rinkinį "Rugsėjo žvaigždės".

Šalia jos staiga paskirta ir kita 500 dol. premija, tai Lietuvių Enciklopedijos. Ji atiteko **M. Katiliškiui** už jo romaną "Miškais ateina ruduo". Per įteikimą, kovo 29, jam dar buvo suorganizuota kita 500 dol. premija ir įteikta visuomenės vardu.

Vėliausiai paskirta Aidų žurnalo literatūros premija (500 dol.). Ji atiteko **Albinui Baranauskui** už novelių rinkinį "Sniego platumos". Premija įteikta Toronte balandžio 27 d.

Mums ypatingai malonu čia pažymėti **Albiną Baranauską**, uolų Ateities bendradarbį. Pradėjo jis

rašyti čia, Amerikoje, pirmuosius savo kūrinius atspausdino Darbininke ir Ateityje. Vėliau didesnė dalis tų novelių pateko į rinkinį, kurį dabar premijavo Aidų žurnalas.

Mokytojų Sąjungos 250 dol. premija konkurso keliu paskirta **Alf. Vambutui** už pasakų ir padavimų knygą "Trys sakalai".

KULTŪRINĖ KRONIKA

• **Nuo Aušros**, pirmojo lietuviško laikraščio, pasirodymo šiemet (kovo mėn.) suėjo 75 metai. Nėdelis tai buvo laikraštis, ėjęs tik 4 metus (viso 40 numerių), bet savo įtaka žmonėms visada pasiliks Lietuvos istorijoje. Tai buvo lietuviškojo sąjūdžio vadų laikraštis, jų paguoda ir pasididžiavimas. Jis pasidarė kovos dėl spaudos laisvės simboliu ir šaukliu. Ir jam sustojus, lietuviškoji visuomenė nebegalėjo gyventi be savo laikraščio, tuoj pasirodė Varpas, Apžvalga, Tėvynės Sargas ir kiti tautinio atbudimo laikraščiai. Pats tautinis atbudimas nuo Aušros plėtėsi ir stiprėjo, kol privedė prie nepriklausomybės paskelbimo. Jo pirmasis redaktorius buvo dr. Jonas Basanavičius. Prisimindami šią sukaktį, matome, kaip per 75 metus subrendo lietuvių tautinė sąmonė, kaip išaugo mūsų inteligentija. Kas seniau teko tik keliems idealistams, šiandien jų vietoje stovi šimtų šimtai ir tęsia tą patį Aušros idealą — kovą dėl savo tautos laisvės.

• **Lietuvio studento teismą** surengė Detrote balandžio 20. Ruošė jį Liet. Stud. Sąjungos Detrito skyrius. Teisėjais buvo rašytoja Alė Rūta-Nakaitė, dr. J. Kaupas, dr. A. Damušis. Liudininkais kvietė visą eilę studentų. Išklause kaltinimo ir gynimo kalbų, teismas veikliuosius studentus pagyrė, o kitiems davė dvejus metus laiko pasitaisyti.

• **Lietuvių studentų klubas** De Paul universitete, Chicagoje, Velykų proga suruošė rankų darbo meno parodėlę. Prie jos suruošimo daug prisidėjo klubo nariai: R. Šeperaitė ir F. Palubinskas.

• **Prudencija Bičkienė** šiemet laimėjo Cincinnati mieste suruoštas dainavimo varžybas. Iš 1000 buvo atrinkti 8 geriausi dainininkai, jų tarpe ir Prudencija Bičkienė. Ji gavo stipendiją ir gegužės 29 išplaukia į Italiją, kur tobulinsis dainavime ir dainuos Milano bei Florencijos operose. Į Ameriką grįš tik vėlų rudenį.

IŠ DAILININKŲ VEIKLOS

• **Čiurlionies vardo galerija**, įsikūrusi Chicagoje, vis labiau plečia savo veiklą. Ji savo patalpose rengia nuolatinės parodos ir įvairias meno šventes. Dabar galerija telkia lietuvių dailininkų paveikslus. Nori surinkti pačius geriausius tremtyje gyvenančių dailininkų kūrinius ir juos iškabinti galerijoje, kad Chicagos visuomenė, tiek lietuviška, tiek amerikietiška, turėtų progos susipažinti su dabartine lietuvių kūryba.

• **Dail. Romas Viesulas** šiemet laimėjo Guggenheimo Fondo premiją. Fondas įsteigtas 1925 ir kas metai skiria premijas mokslo ir meno darbuotojams. Dail. R. Viesulas gavo 3,600 dol. Be to, šiais metais jis laimėjo pirmąją grafikos premiją Philadelphiaje ir atstovavo Lietuvą tarptautinėje spalvotos litografijos parodoje, kuri įvyko Cincinnati, Ohio.

• **Dail. V. K. Jonyno** kūrinių paroda įvyko Čiurlionio galerijoje Chicagoje. Prasidėjo balandžio 19 ir tęsėsi dvi savaites.

Į švediją krypta viso pasaulio sporto mėgėjų akys, kur netrukus susirinks šios populiariausios pasaulyje sporto šakos atstovai. Čia jau šeštą kartą bus varžomasi už pasaulio čempiono vardą, kuriuo bus atžymėta viena iš 16 valstybių. Tačiau kuri tai bus, paaiškės artimiausiomis dienomis.

MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ VEIKLA

BROCKTONO MOKSLEIVIŲ AT-KŲ ŠVENTĖ

Moksleivių ateitininkų metinė šventė balandžio 20 praėjo labai gražiai ir smagiai. Iš ryto 10 val. šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje buvo pamaldos ir bendra komunikacija. Mišias aukojo kun. J. Daunis. Pamaldose dalyvavo moksleiviai ateitininkai su kuopos vėliava, būrelis sendraugių ir daug žmonių.

Po pietų 3 val. šv. Kazimiero parapijos salėje iškilmingą susirinkimą atidarė Vytauto Endziulaičio kuopos pirm. Vyt. Bakaitis; sekretoriavo Liucija Baškauskaitė. Buvo perskaityti Ateitininkų Federacijos ir Rytų Apygardos valdybų sveikinimai. Žodį tarė Federacijos Tarybos narys prof. B. Vitkus ir kun. V. Martinkus iš Providence, R. I. Susirinkimui pristatytos ir pasveikintos šv. Kazimiero par. mokyklą šiemet baigiančios narės: Audra Ludonytė ir Gražina Činčytė.

Susirinkimą užbaigus, buvo suvaidintas 3 paveikslas iš St. Santvaro lyrinės pjesės „Aušra ties Vilnium“. Vaidinimą paruošė kuopos globėja Zuzana Kucinienė, dekoracijas nupiešė Vac. Senuta. Vaidinimas, priminęs pavergtąją Lietuvą ir jos kančias, daug kam išspaudė gailią ašarą. Vaidinimą sekė apypilinė salė žmonių.

OMAHA, NEBRASKA

Balandžio 20 Omahos ateitininkai, sendraugiai ir moksleiviai, bendrai paminėjo Aleksandro Dambrausko-Jakšto 20 metų mirties sukaktį. Minėjimas ivyko pas p. Damijonaičius. Minėjimą pravedė kun. J. Tautkus, kuris visų ateitininkų vardu pasveikino sendraugių skyriaus pirmininką inž. Jurgį Damijonaitį vardadienio proga ir padarė įžangą į minėjimą. J. Navakas savo apskaitoje apie Dambrauską-Jakštą plačiai nušvietė jo gyvenimą, darbus ir nuopelnus lietuvių tautai. A. Petrikonytė ir D. Katiliūtė padėklamavo po Jakšto eilėraščių. Minėjimas baigtas ateitininkų himnu.

Pertraukos metu O. Damijonaitienė visus pavaišino. Vėliau atskirai buvo sendraugių ir moksleivių posėdžiai, kuriuose svarstė organizacinius reikalus. Pasibaigus posėdžiams, bendrai padainuota, pasišnekučiuota ir pasivažiinta.

Dalyvis

Po vaidinimo būrys mergaičių, pamokytų ir vadovaujamų stud. Nijolės Kucinaitės iš Putnamo, sušoko kubilą ir grandinėlę. Šoko Dalia ir Rymantė Bielkevičiūtės, Gražina Činčytė, Audra ir Dalia Ludonytės, Algis Pareigis ir Jarūna Venčkauskaitė. Šokiui akordeonu grojo Linas Baškauskas. Meninės programos pranešėju buvo stud. El. Sužiedėlis.

Po meninės programos šventės dalyviai susėdo už stalų skaniam vaišėm, kurias paruošė ateitininkų moksleivių mamytės. Vaišių metu smagiai padainuota ir linksmai pasišnekėta. Po vaišių buvo

šokiai, grojant P. Pauliukonio iš Bostono plokštelių muzikai.

Svečių buvo iš Worcesterio, Bostono ir Providence. Atsilankė šv. Kazimiero parapijos vikarai kun. A. Abračinskas ir kun. J. Daunis, kun. V. Martinkus iš Providence, kun. V. Dabušis, Ateitininkų Federacijos gen. sekretorius iš Brooklyn, Pr. Pauliukonis iš Worcesterio ir kt.

A. G.

BROCKTONAS

Vytauto Endziulaičio kuopa šiemet veikia pasiskirsčiusi dviem būreliais — jaunesniųjų ir vyresniųjų. Kuopai pirmininkauja Vytautas Bakaitis, sekretoriauja Liucija Bačkauskaitė.

Savo susirinkimuose kuopa paminėjo Vasario 16, šv. Kazimiero sukaktis. Gavėnios metu kas antrą sekmadienį kuopos nariai bendrai ėjo Kryžiaus kelius už Lietuvą.

E. S.

ŠV. JURGIO MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ KUOPOS PENKERIŲ METŲ VEIKLOS APŽVALGA

1953 m. vasario 18 d. su Aleksandro Šato pagalba gimė Bridgeporte šv. Jurgio parapiinėje mokykloje jaunesniųjų ateitininkų kuopa. Supažindinus su at-kų organizacijos tikslais ir šūkių, steigiamajame susirinkime pareiškė norą būti at-kais apie 50 jaunuolių.

Pirmąją 1953 m. kuopos valdybą sudarė: pirm. Irena Vytauskaitė, sekretorė Graž. Grigalavičiūtė, abi šeštojo skyriaus mokinės, A. Stropus, korespondentas ir J. Peldys, laisvas narys. Peldžiui po kurio laiko atsisakius, jo vietą užėmė E. Valaitis.

Tada kuopoj veikė 2 mergaičių būreliai ir 2 berniukų. Mergaičių globėja pakviesta Elena Blandytė, berniukų — Simas Razmus. Kuopos dvasios vadu klebonas paskyrė kun. J. Prunskį, kuris tas pareigas ir iki šiol garbingai eina. Kuopą apsiėmė globoti A. P. Bagdonas.

Pirmaisiais metais padarytos net 3 iškylos į Sand-Dunes ir parkus. Susirinkimai būdavo daromi kas mėnesį. Paskaitininkais kviesdavo sendraugius ar studentus. Mūsų kuopai yra skaitę paskaitas St. Rauckinas, Jonas Žadeikis, Ant. Gulbinskas, Vyt. Galvydis, Adomas Viliušis, S. Razmus ir kiti. Dainoms ir žaidimams vadovaudavo ir įdomiai pravedavo El. Blandytė. Ji parašė ir surežisavo vaikams vaidinimą at-kų kursų metu.

Tais pat metais buvo suruoštos aštuntąjį skyrių baigusiųjų išleistuvės 1953 m. birželio 14 d. Kiekvienam atsiveikinant buvo įteikta po knygą. Tuokart išleista 13 jaun. moksl. at-kų. Todėl narių skaičius nukrito iki 40. At-kų stovykloje prie Pow-Pow ežero tada dalyvavo net 18 kuopos narių.

Vėliau kuopos pirmininkais buvo Ramūnas Motekaitis, Audronė Petrulytė ir paskutinė Rūta Leonauskaitė.

Kasmet būdavo pavasariais ruošiamos iškylos į gamtą, o 2 buvo suruoštos į Gamtos Muziejų. Kuopa gausiai dalyvaudavo visos Chicagos moksl. at-kų šventėse, ideologiniuose kursuose ir stovyklose. Du kartus mūsų kuopa taip pat dalyvavo kaip organizuotas vienetas Balfo rinkliavose dėžutėmis.

Per tuos 5 metus per mūsų kuopą praėjo mažiausiai ligi 50 baigusiųjų ar kitur išsikėlusiu narių.

Būrelių veikla daugiau ribojosi ateitininkiškos programos paruošimu. Čia ir patys nariai bandė rašyti referatus, rašinėlius ir išpūdžius iš stovyklavimo. Deklamuodavo daugiausia mergaitės ir net pačios bandė rašyti eilėraščius.

Daug moralinės paramos sulaukdavome iš savo dvasios vado kun. J. Prunskio, kuris nepailsdamas lankydavosi mūsų susirinkimuose

ir stiprindavo visus savo švelniu ir nuoširdžiu žodžiu.

1955 m. įsisteigė jaunučių at-kų būrelis, kurį globoja nuo pat įsisteigimo Rūta Leonauskaitė.

Dabar kuopoje yra 35 nariai, pasiskirstę į vyresniųjų būrelį, jaunesniųjų mergaičių ir jaunesniųjų berniukų būrelius. Jaunučiai sudaro atskirą būrelį iš 9 narių.

Berniukų būrelio vadovas yra Ramūnas Motekaitis, o mergaitės globėjos dar neturi.

Kuopa džiaugiasi pasiekus didesnio subrendimo, išgydama savo vėliavą, kurios reikalais daugiausia sielojosi tėvų būrelio seniūnas Ant. Chodeckas.

Dabartinę kuopos valdybą sudaro: pirm. Rūta Leonauskaitė, sekr. Zita Acalinaitė, išdininkė Milda Vilkaitė, vicepirm. Ant. Aleksandravičius ir narys Šarūnas Prapuolenis.

A. P. Bagdonas

KUN. A. LIPNIŪNO KUOPA

Kun. A. Lipniūno vardo moksleivių ateitininkų kuopos mergaičių susirinkimas įvyko balandžio 18. Pirmininkavo Vida Dudėnaitė, sekretoriavo Vida Kriškėnaitė.

M. Šapalaitė savo referatėlyje supažindino su "Fausto" opera, Vida Dudėnaitė su Zarasais. Janina Choniauskaitė pasiūlė parengti referatėlį apie Kauną.

Be to, aptarti einamieji reikalai, paskaityti iš Brooklyne leidžiamo "Jaunystės keliu" ištraukos. Po susirinkimo pažaista.

M. Š.

KENOSHA

ŠV. KAZIMIERO MINĖJIMAS

Kristaus Karaliaus moksleivių ateitininkų kuopos plačiajai visuomenei surengtas šv. Kazimiero gimimo 500 metų sukakties minėjimas įvyko kovo 30 d.

Minėjimą atidarė šv. Petro parapijos klebonas kun. J. Augūnas malda į šv. Kazimierą. Paskaitą apie šv. Kazimierą skaitė istorikas V. Liulevičius iš Chicagos. Paskaitininkas nušvietė šv. Kazimiero lietuvišką kilmę, šventą jo gyvenimą, jo kultą, paplitusį ne vien tik Lietuvoje, bet ir daugelyje kitų tautų. Gių ispūdį klausytojams paliko pabrėžtas faktas, kad šv. Kazimieras suteikia savo pagalbą Lietuvai sunkiausiose jai valandose. Jaunimas, vėliau besidalindamas paskaitos mintimis, artimai pajuto savo Globėją esantį tuo tikruoju doros ir tėvynės meilės švyturiu šiems laikams.

ATEITININKŲ DIENOS BAVARIJOS SOSTINĖJE

Būk svečias, mielas skaitytojai, ir užsuk bent mintimis į milijoninį Bavarijos miestą Muencheną, kuriame šiemet įvyko ateitininkų skaitų jaunimo visuomeniniai - ideologiniai kursai.

Štai, pagaliau, ir atėjo balandžio 9, kursų atidarymo diena. Didokas paskaitų kambarys prisipildė dvasios vadais, profesoriais, prityrusiais daktarais ir igudusiais paskaitininkais. Jie visi rinkosi čia pamokyti, suteikti daugiau žinių jaunesniesiems idėjos broliams, sesėms, kurių čia buvo suvažiavę apie 20 iš įvairių Vokietijos vietovių. Kursus atidarė Vokietijos ateitininkų draugijų valdybos pirm. rinktas kun. dr. Aviža. Aptaręs šių kursų užduotį ir išreiškęs viltį, kad šie kursai atnešų mums kuo daugiausiai naudos, kun. dr. Aviža pavadė visą vadovavimą V. Natkui. Pirmąją kursų paskaitą skaitė prof. dr. J. Grinius "Didžiosios ateitininkų asmenybės". Profesorius pabrėžė, kad garbė, malonumai po kurio laiko bus užmiršti, nes tai yra savanaudiški darbai, bet aukos, atsižadėjimo ir meilės daktarais, padarytais žmonėms ir Dievo garbei, žmogus įsirašys į amžinybės knygą. Prelegentas čia gražiai nušvietė daugelio didžiųjų ateitininkų asmenybių gyvenimo kelią, kaip, pvz., Dovydaičio, A. Jakšto, Bizausko, Reinio bei kitų visuomenininkų, politikų ir dvasios vadų.

Kitą paskaitą skaitė V. Natkus tema "Menas kalbėti". Jis iškėlė, kad menas yra kalbėti, ne skaityti, nes tai yra gyvas žodis ir tik taip yra galima išlaikyti ryšį su publika. O tai yra būtina, jei norima, kad kalta pasiektų savo tikslą — privestų klausytoją prie veiksmo. Čia V. Natkus nurodė, kaip reikia peruošti pačią kalbą, ir kaip ją efektingai pasakyti.

Meninė minėjimo dalis buvo pradedama D. Skirmuntaitės deklamavimu "Vilnius". Solistė G. Kleveckaitė sugiedojo Ave Maria". V. Janušonis ir J. Mockus — "Stabat Mater" ir J. Mockus šv. Kazimiero giesmę. "Grazią tėvynę mano" padainavo G. Kleveckaitė, V. Janušonis ir J. Mockus. B. Milašius padėklamavo "Šventam Kazimierui". Pianinu K. Navoichick paskambino "Ave Maria" ir "Rustles of Spring". Kristaus Karaliaus kuopos jaunieji nariai gražiai suvaidino montažą — Nelės Mazalaitės "Legendą". Minėjimas užbaigtas Marija, Marija.

D. S.

Taip pat įdomią paskaitą skaitė kun. A. Bunga — "Ateitininkas gyvenamo laiko aplinkoje". Jisai sakė, kad mes šuoliais žengiame į nutautėjimą, nesilankydami į švenčių minėjimus ir neatlikdami savo pareigų bažnyčiai. Tarp kitko, kun. A. Bunga išreiškė: "kad mūsų (kunigų) rankos yra pertrumpos, kad visus pasiektume; mūsų balsas persilpnas, kad visi išgirstų, mums reikia pagalbininkų, o jų gretas jūs, jaunieji, galite užpildyti".

J. Medušauskas daugiausiai mums skaitė paskaitų. Pirmosios tema buvo: "Ateitininkas sąmoningas katalikas". Jis priminė, kad neužtenka tikėjimą vien pažinti, bet juo reikia ir gyventi. Sekančios J. Medušausko paskaitos tema buvo "Ateitininkų kuopos kasos ir raštinės vedimas". Čia buvo duota daug praktiškos medžiagos, kaip reikia tvarkyti raštinės ir kasos reikalus.

Toliau dr. J. Čeginskas pravedė du pašnekėsius, pirmąjį tema "Visuomeniškumas ateitininkų principų ir pareigų šviesoje". Čia buvo išsiaiškinta keletas pagrindinių savokų ir apžvelgtas krikščioniškas visuomeninio gyvenimo idealas. Antrasis pašnekėsys buvo "Ateitininkai ir politika". Jo metu buvo išsiaiškinta politikos esmė ir jos užduotys-tikslas. Tolimesnės dvi paskaitos: A. Grinienės "At-kų susirinkimai" ir M. Musteikio "Kaip rašyti į laikraštį", suteikė taip pat visą eilę praktiškų žinių šiais klausimais.

Dr. Sakalauskas kalbėjo tema "Ateitininkas šeimoje". Jis pabrėžė, kad šeima turi didelį dalyką, tai meilę. Meilė yra šeimos dvasia. Be jos šeima būtų mirusi. Mūsų šūkis turėtų būti: patys mokymės ir kitus mokykime, patys gerėkime ir kitiems padėkime gerėti.

Antrąją savo paskaitą — "Ateitininko inteligentiškumas dabarties gyvenime" — prof. dr. J. Grinius pradėjo: "Mūsų pasaulis yra pasaulis be meilės kaip ir apskritai jame nebuvo daug šilumos. Šis pasaulis yra pasaulis be Kristaus. Niekas nenori nešti savo kryžių ir niekas nenori padėti kitam jo nešti." Toliau profesorius nurodė tikrojo šviesuolio ypatybes ir jo uždavinius šių dienų gyvenime.

Po kiekvienos paskaitos būdavo gyvos diskusijos, kurios taip pat iškeldavo naujų minčių. Kaip matote, paskaitos čia buvo tokios įdomios, kad kiekvienas iš mūsų galėjo iš jų ko nors išmokti.

Laisvalaikiai ir tie praėjo nau-

SAO PAULO, BRAZILIJA

dingai. Lankėme garsias Muencheno pinakotekas, paminklus, muziejus, bažnyčias. Buvome nuėję į operetę ir matėme garsią filmą "10 Dievo įsakymų". Nepamiršome aplankyti ir Muencheno zoologijos sodo. Vienu žodžiu, nebuvo čia laiko kada nuobodžiauti. Kasdieną rytą eidavome į kuklią vienuolyno bažnytelę išklausyti mišių bei įdomių kun. dr. Avižos pamokslų. Sekmadienio rytą buvo bendra komunija, vakare rinkomės į tą pačią gražiai išpuoštą paskaitų salę kursų uždarymui.

Čia buvo įteikiamos įvairių kursų laimėtojams dovanos ir sakomos atsisveikinimo kalbos. Po visų oficialių padėkų bei kalbų vaišinomės prie gausiai apkrauto stalo.

Balandžio 15, užsibaigus kursams, įvyko dar keturių dienų ekskursija po Bavarijos kalnus. Čia buvo aplankytos garsiausios apylinkės vietovės.

Už tokių puikių kursų ir ekskursijos suruošimą didžiausią padėką tenka Vokietijos ateitininkų sen draugų valdybai — kun. dr. Avižai, V. Natkui ir A. Grinienei. Bet taip pat ir mus kelionėje globojusiems kun. A. Bungai ir kun. dr. Petraičiui; ir visiems paskaitininkams bei finansiniai mus parėmusiems.

Šie kursai davė mums progos atsigalvinti. Dabar su naujomis jėgomis galėsime siekti savo tikslo.

B. Čepulevičius

CLEVELANDO MOKSLEIVIAI

Clevelando Maironio vardo kuopa turi ir mergaičių būrelį, kurio susirinkimas įvyko balandžio 9 d. O. Žilinskienės, vienos iš Maironio kuopos globėjų, bute.

Pagrindinę programą sudarė šeiminkės pašnekesys apie mergaitės bendrą išsilavinimą. Ji priminė mergaitėms, kad jos turėtų daugiau dėmesio kreipti į savo sielą, ne vien į išorinę išvaizdą. Papasakojo, kapi mergaitės turi elgtis su tėvais, vyresniaisiais, kaip laikytis draugijose. Pabrėžė, kad mergaitė turi rengtis kukliai ir pagal savo amžių. Taip pat reikia ir kukliai dažytis. Baigdama savo pašnekesį, p. Žilinskienė ragino perskaityti M. Pečkauskaitės knygą "Mergaitės kelias", kur yra daug praktiškų patarimų. Po pašnekėsio buvo įdomios diskusijos.

Išrinkta nauja pirmininkė Livijsa Kasperavičiūtė perskaitė MAS centro valdybos aplinkraštį ir pravedė einamųjų reikalų svarstymą.

Po susirinkimo buvo vaišės, paruoštos O. Žilinskienės.

Jūra G.

Praeitą rudenį šv. Povilo miestas šventė savo 404 gimtadienį. Buvo didelės iškilmės sporto stadione. Lietuvius atstovavo ateitininkai ir Katalikų Bendruomenės choras. Šokom kalvelį ir malūną. Žiūrovų buvo 75 tūkstančiai.

Spalio mėn. brazilų katalikiško jaunimo organizuotame koncerte šokom lenciūgėlį. Koncerto programoje dalyvavo beveik visos S. Paulo aukštesnės mokyklos ir daug profesionalų menininkų (muzikų, dainininkų, šokėjų), tačiau nė vienas numeris nesulaukė tiek katų, kaip lenciūgėlis.

Gruodžio 13, lietuvių misijų direktoriaus, kan. Z. Ignatavičiaus pakviesti, keliavome į Rio de Janeiro. Dalyvavom tarptautiniame pasirodyme Emigranto Dienos proga, giedojome lietuviškose pamaldose, išpildėm Maironio minėjimo meninę programą ir turėjom pasirodymą televizijoje. Mūsų meninės pajėgos sudarė tautinių šokių grupę ir ateitininkų choras. Visi pasirodymai pasisekė gerai. Nenuvylėme mus kvietusių sostinės lietuvių, kurie šia proga parodė mums didelį svetingumą ir nuoširdumą. Be visų pasirodymų dar aplankėme žymesnes vietas, pasinaudojom jūros malonumais ir išigijome naujų draugų.

Sausio 26 turėjome kuopos šventę. Dalyvavo tik ateitininkai, tėveliai ir draugai. 8 nauji nariai davė ateitininkiską pasižadėjimą. Ta pačia proga įvyko jau metus išgyvavusio ateitininkų choro ir akordeonų orkestro krikštynos. Choras gavo "Šatrijos", orkestras "Vyties" vardą. Chore dalyvauja taip pat ir ne ateitininkai moksleiviai. Chorui nuo įsisteigimo dienos vadovauja mokytoja E. Kilčiauskaitė, orkestrui konservatorijos studentė Ž. Paukštytė. Krikštynų proga vadovės gavo dovanų ir turėjo progos pajusti tėvų padėką už jų įdėtą darbą. Prisiminėme ir nenuilstantį tautinių šokių mokytoją P. J. Guigą.

Sausio 28 važiavom į vasaros stovyklą. Kartu meldėmės, dainavom, švietėmės ir maudėmės. Stovyklos nuotakom atžymėti leidom "rimtos" minties lakraštį "Borašudą" (tai toks vabaliukas, kuris stovyklautoją vis taikosi įžnybti). Greitai prabėgo septynios bendro gyvenimo dienos.

Vasario 23 kolonija minėjo Liet. nepriklausomybės sukaktį. Minėjimas įvyko miesto teatre. Susirinko maždaug 2500 žmonių, tiek lietuvių tiek svetimtaučių. Retai S. Paulyje tiek susiburia. Meninėje dalyje

moksleiviai ateitininkai, pasitelkę lietuviškų mokyklų mokinius, pašoko tris šokius: kalvelį, kepurinę, ir malūną. Šis pastarasis sukėlė tokias ovacijas, kad pavargę šokėjai nors ir labai spyrėsi, bet vis tiek prisiėjo kartoti. Kai kurie svetimtaučiai ir rečiau į lietuviškus parengimus besilanką tautiečiai jį matė tik pirmą kartą. Be to, moksleiviai ateitininkai pastatė didžiulį gyvą paveikslą. Vienoj lietuviško kryžiaus pusėje buvo simbolinėmis figūromis pavaizduota laisvoji, antrojo pavergtoji Lietuva. Paveikslas daug kam ašaras išspaudė.

Energingas mūsų pirmininkas buvo nuvykęs į televizijos stotį tartis dėl programos. Jie pasiūlymą mielai priėmė ir dabar vyksta diskusijos dėl atlyginimo. Kai susitarime dėl kainos, vėl važiuosime į televiziją. Kančios Sekmadienį organizavom jaunimo kryžiaus kelius ir Graudžių verksmų giedojimą.

Sutvarkėm kuopos albumą — tai yra mūsų veikimo istorija paveiksluose.

Kuopa dabar turi 63 narius. Tikimės, kad narių skaičius paaugs, kai suorganizuosime šiemet pradėjusius lankyti gimnazijas. Sekančiame susirinkime rinksime naują kuopos valdybą. Jai tad ir teks ši garbinga pareiga.

Romas Dovydaitis

• **Bridgeporto, Chicagoje, šv. Jurgio moksleivių ateitininkų kuopa** balandžio 20 minėjo savo veiklos penkerių metų sukaktį. Buvo pašventinta vėliava, po to įvyko bendri pusryčiai, iškilingas posėdis, filmas ir vakare šokiai.

• **Šatrijos korporacijos susirinkimas** įvyko balandžio 20 Chicagoje, O. Stankaitytės namuose. Apie dramą pašnekėję pravedė Ričardas Ukrainas.

• **Silvestras Balčiūnas, veiklus ateitininkas** sendraugis, organizavęs ateitininkus Australijoje, imigravo į Ameriką, ir aplankė didžiąsias lietuvių kolonijas: Los Angeles, Chicagą, Clevelandą ir New Yorką.

• **Kėstučio korporacija** Chicagoje išsirinko naują vyriausiąją valdybą: Kazį Pabedinską, Praną Povilaitį, Juozą Dėdiną.

• **Chicagos studentų ateitininkų šventė** įvyko balandžio 27 Jaunimo centre. Buvo pašventinta vėliava, vėliau įvyko bendri pusryčiai ir kandidatų priėmimas. Šeštadienio vakare buvo pasilinksminimas.

studentų ateitininkų sąjunga

PAS PUTNAMO STUDENTES

Sekmadienį kovo 2, Putnamo mergaičių bendrabutyje, įvyko studentų at-kių susirinkimas, kuris susidėjo iš dviejų dalių: kun. dr. V. Cukuro paskaitos ir šv. Kazimiero minėjimo. Susirinkimui pirmininkavo T. Ivaškaitė, o sekretoriavo A. Kalvaitytė. Šalia draugovės narių susirinkime dalyvavo ir Putnamo moksleivės at-kės bei kitos bendrabučio mergaitės, seselės, svečiai kunigai, moksleiviai at-kai iš Marijanapolio ir dalis lietuviško jaunimo iš Worcester, Mass.

Kun. R. Krasauskas pradėjo susirinkimą malda į šv. Kazimierą. Toliau buvo kun. dr. V. Cukuro paskaita "Menas ir krikščioniška dorovė". Prelegento išsami paskaita, gilios mintys, sukėlė ir gyvas diskusijas, kurios, deja, dėl laiko stokos, turėjo būti trumpos.

Toliau buvo trumpas šv. Kazimiero minėjimas. Pirmiausia G. Pauliukonytė padeklamavo K. Bradūno eilėraštį apie šv. Kazimierą. Z. Bernotaitė perskaitė trumpą referatą "Šv. Kazimieras ir mes". Minėjimą baigė V. Mitkutė, paskaitydama iš Vaičiuliaičio kūrybos.

Susirinkimas baigtas ateitininkų himnu. tli

STUDENTŲ KONCERTAS NEW YORKE

Vietos studentų at-kų iniciatyva bal. 26 d. buvo surengtas pavasarinis koncertas. Dalyviai buvo parinkti iš pačių studentų, kurie New Yorke dar nebuvo prieš tai pasirodę. Programa taip pat buvo kruopščiai parinkta, kad būtų įdomi ir įvairi.

Dainos meną atstovavo Alvydas Karaša iš Baltimorės ir Nijolė Ambrazaitė, šiuo metu newyorkiškė. Abu jaunuosius solistus publika labai nuosirdžiai sutiko. Jie pavieniui atliko lietuvių ir svetimtaučių kompozitorių kūrinius, o programos gale padainavo duetą iš "Don Giovanni".

Buvo atlikta ir pora dramatinio skaitymo numerių. Dramos studentas Juozas Daubėnas su giliu veikalo supratimu paskaitė ištrauką iš V. Krėvės "Skerdžiaus" ir liūdną J. Biliūno "Brisiaus Galą".

Diana Papievytė, per visą programą akompanavusi solistams, priedo paskambino Debussy ir Schumanno veikalus.

Šokio sritis taip pat nebuvo apleista. Lina Skučaitė, judesį paly-

dėdama žaismingu šypsniu, pašoko Johann Strauss'o "Polką" ir Prevart-Mercer-Kasma "Rudens Lapai".

Šis jaunų jėgų pasirodymas visuomenės buvo atlygintas gausiomis katutėmis. G.

CHICAGA

Balandžio 13 į studentų pamaldas Jaunimo Centre susirinko kur kas daugiau, nes tą dieną buvo Chicagos ateitininkų draugovės susirinkimas. Po bendrų pusryčių, kurie jau tapo tradicija, susirinkime į tą pačią koplytėlę, spėjusią persimainyti į salę, kur giesmė Marija Marija buvo pradėtas susirinkimas. Valdybos narė S. Liulevičiūtė prezidiuman pakvietė pirm. I. Paliokaite ir sekr. I. Breimerytę.

Darbotvarkės centre buvo šv. Augustinas. Trys mergaitės — R. Urbutytė, A. Žilevičiūtė, V. Krikštolaitytė — kruopščiai paruoštuose referatėliuose supažindino su šventuoju įvairiais atžvilgiais. O kaip diskusijos? Buvo ir tokios: išsamos, įdomios, gyvos — žodžiu, kaip ir visuomet kad būna... (sic!)

"Ant trečiosios" kol. Stukas ek-rano pagalba nukėlė žiūrovus į jų pačių netolimą praeitį. R. Kr.

URBANA, ILL.

Urbanos studentų ateitininkų draugovė suruošė lietuviams studentams rekolekcijas. Pakviestas draugovės kapelionas kun. Kazimieras Ruibys savo gražiais pamokslais suįdomino lietuvišką studentiją. Studentai gana gausiai lankė jo pamokslus per abi dienas (kovo 29—30). Rekolekcijų tema "Sielos nemirtingumas". Visi esame labai dėkingi kun. K. Ruibiui už pravestas rekolekcijas. V. C.

HAMILTONAS, ONT.

Šv. Kazimiero minėjimas

Kovo 9 vietos at-kai suruošė šv. Kazimiero 500 metų gimimo sukakties minėjimą. Minėjimas pradėtas iškilingomis pamaldomis Aušros Vartų parapijos bažnyčioje. Mišias atlaikė vietos klebonas kun. dr. J. Tadarauskas ir šiai šventei pasakė pritaikytą pamokslą. Mišių metu buvo bendra komunija. Pamaldose dalyvavo keturios vėliavos: bažnytinė, tautinė, moksl. at-kų ir skautų. Taip pat gražiai bu-

vo papuoštas šv. Kazimiero paveikslas bažnyčioje.

Po pietų 5 val. parapijos salėje įvyko iškilingas aktas — koncertas. Minėjimą atidarė kuopos pirm. J. Pleinys, pakviesdamas į garbės prezidiumą dvasios vadą kun. dr. J. Tadarauską, J. Matulionį, KLB Hamiltono apylinkės pirm. R. Bagdoną, šeštadieninės mokyklos vedėją J. Mikšį, skaučių atstovę A. Vilmiene, skautų J. Trečioką. Oficialioje dalyje vėl dalyvavo visos keturios vėliavos. Šio iškilingo minėjimo pradžioje penkios moksl. at-kės davė įžodį, būtent: Br. Jakūbaitytė, S. Martinkutė, D. Domeikaitė, N. Gurgždytė, L. Stanevičiūtė. Davusioms įžodį, ženklukus prisegė J. Matulionis ir dvasios vadas įteikė kiekvienai po knygą, "Jaunystės Maršą", su įrašu. Po įžodžio buvo sveikinimai ir paskaita. Įdomią ir turiningą paskaitą skaitė J. Matulionis.

Meninę dalį išpildė moksl. at-kės: Legenda apie šv. Kazimierą, solistai: Al. Laugalienė, V. Bigauskas ir Hamiltono lietuvių mišrus choras, vadov. muziko kun. Br. Jurkšos. Šventę praėjo su labai geru pasisekimu. Parapijos salė buvo pilna žmonių.

Hamiltono sendraugių susirinkimas

Visuotinas narių susirinkimas įvyko kovo 29 d. parapijos salėje. Susirinkimą atidarė kuopos pirm. J. Pleinys, pakviesdamas pirmininkauti inž. A. Ankudavičių ir sekret. B. Juozapavičienę. Po to buvo paskaita mokyto. J. Domeikos apie a.a. arkiv. Jurgį Matulaitį, kuris mirė prieš 30 metų Lietuvoje. Paskaitininkas gana vykusiai apibūdino arkivyskupo gyvenimą ir jo darbus. Kalbėtojas aiškiai pasisakė, kad lietuviai turėtų daryti viską, kad arkiv. Jurgis Matulaitis būtų pripažintas šventuoju. Paskaita buvo įdomi, kruopščiai paruošta. Po jos dvasios vadas kun. dr. J. Tadarauskas tarė žodį. Dvasios vadas kvietė visus daugiau melstis į arkiv. Jurgį Matulaitį, prašant jo palaimos ir kad galėtumėm jį greičiau paskelbti šventuoju.

Kuopos pirm. J. Pleinys padarė platų pranešimą apie at-kų veiklą. Pasirodo, kad vietos at-kų kuopa buvo veikli ir gyvai reikiąsi kolonijos kultūriniame gyvenime.

Pusiau slaptu balsavimu šiems metams išrinkta nauja valdyba: J. Pleinys — pirm., S. Orvidienė — vicepirm., A. Grajauskaitė — sekret., St. Verbickas — išdin. ir T. Verbickaitė — valdybos narys. Susirinkime pasitarta įvairiais reikalais, numatytos tolimesnės veikimo gairės. Susirinkimas baigtas malda. J. P.

II. GEDIMINAS, GELEŽINIS VILKAS IR JO DUKTERYS

AGIS CITRINA

Smulkių žinių iš Gedimino laikų neturime, nes istoriją Daukantas išrado tiksliai gale aštuonioliktojo amžiaus. Tačiau šiek tiek stambių žinių ir pletkų yra likę.

Gediminas buvo vienas iš didžiausių Lietuvos kunigaikščių. Laikotarpis, kuriame jis valdė, yra žinomas kaip Gedimino laikotarpis. Šį laikotarpį galime suskirstyti į tris periodus: pirmą, antrą ir trečią. Gediminas mirė savo gyvenimo gale, kuris pasitaikė trečiame periode. Yra labai įdomus faktas, kurio dar nė vienas Lietuvos istorikas nėra pastebėjęs, kad ne tik Gediminas, bet ir kiekvienas kunigaikštis mirė savo laikotarpio gale.

Gediminas labai daug kariavo. Vienas iš jo didžiausių priešų buvo kryžiuočių Ordino magistras, kuris pasidarė labai turtingas, apiplėšdamas kaimynus, pažįstamus ir draugus bei nusukdamas daug žemių iš savo giminių ir kitų didikų. Magistras buvo vienas iš labiausiai gerbiamų asmenų.

Kai Gedis, taip Gediminą vadino namie, po kokio karo spėdavo grįžti savo pilin ir, patogiai isitaisęs soste, imdavo skaityti mėnesinį Lietuvos kunigaikščių draugijos leidžiamą biuletenį, viena iš jo dukterų pribėgdavo prie jo, pabučiuodavo į kaktą ir meiliai prašydavo, kad jai padovanotų Voluinę, Klievą, Vitebską ar kokią kitą kunigaikštystę. Gediminas, būdamas labai geras tėvas ir nenorėdamas bartis su dukterim, pasikeisdavo baltinius ir kailius ir išidodavo užkariauti savo dukrytės užprašytas vietoves. Tačiau jam toks kariavimas po kiek laiko labai nusibodo, net įkyrėjo (nes jis turėjo daug dukterų) ir jis nutarė griežtai sustabdyti savo dukrelių prašymus. Grįžęs jis pareiškė dukroms, kad jis daugiau jokių kunigaikštysčių nemėgins užkariauti, ir jeigu jos jį taip labai nori, tegul išteka už tų vietovių kunigaikščių. Dideliam jo nustebimui, visom dukrom šita mintis labai patiko, ir jos tuoi tarp savęs pradėjo derėtis, kuri už kokio kunigaikščio tekės. Jis greitai visas dukras išleido, o jų vyrai, norėdami namie ramybės, pripažino Gediminą valdovu. Šiuo būdu Gediminas gavo pusę Rusijos, buvo laikomas labai geru diplomatu ir galėdavo kas mėnesį baigti L.D. K. biuletenį.

Kartą bemedžiodamas Gediminas pasiekė Gedimino kalną ir labai nustebo ir nudžiugo radęs kalną jo vardu pavadintą. Ant šio kalno jis nutarė sustoti pailsėti. Tą naktį jis sapnavo geležinį vilką, smarkiai staugiantį ant kalno viršūnės, ir persigandęs pabudo, nes pamane, kad jo žmona jį šaukia.

Daugiau naktį nemiegojęs, Gediminas ryte nutraukė artimiausiu keliu pas Krivių Krivaitį, žinomą mintytoją ir sapnų aiškintoją. Gediminas, kaip didysis Lietuvos karvedys, buvo priimtas be eilės, nors daug piliečių su įdomiais sapnais sėdėjo laukiamajame kambary. Krivaitis jį šiltai sutiko, pasiūlė stiklą rūgusio pieno ir bulvių skveldrų (potato chips) ir pasiguldė ant sofos. Gediminas energingai išdėstė savo sapną, šiek tiek net pavaidindamas. Krivių Krivaitis pagalvojo ir šitaip prabilo: "Sapnas labai įdomus ir sudaro ypatingai

reikšmingą psichologinį momentą. Geležinio vilko vaizdas atrodo esąs tamstos, Gedimino, egoistinio pcbūdžio pasąmonės reiškinys, kuris, nekontroliuojamas miego metu, pasidarė realybės objektu sapne. Šis objektas, iškilęs į paviršių, reikalauja išraiškos. Taigi, lieka tik imtis akcijos, kuri kompensuotų šiuos neišreikštus jausmus. Geriausias būdas būtų sukurti ką nors konstruktyvaus ir didelio, nes egoistinis jūsų jausmų elementas to reikalauja. Todėl jeigu jūs patatysit d'elį miestą, jūs, kaip tas vilkas, galėsit stovėti ant kalno ir staugti, ir džiaugtis miesto didybe bei gražumu.

Gediminas, gražiai padėkojęs Kriviui, išėjo susimąstęs ir susimaišęs. Grįžęs prie savo kalno, jis įkūrė Vilnių ir tenai apsigyveno, bet nors ir labai stengėsi, vilko daugiau niekada nesusapnavo.

(Gal bus daugiau).

MEDITACIJA TIES ADOMA KOJINE

Mizantropų apsuptas jaunuolis niekada neturi pamiršti savo jaunatviškos pareigos — juoktis! Iš tikrųjų — kodėl ne? Pradedant tais, kurie nekenė pasaulio, ir baigiant suplyšusia kojine — visur galime įžiūrėti humoristinį atspalvį. Tada galime juoktis, uždarę savo kambario duris. Štai ir ši dryžuota kojine, kurią močiutė jau trečią kartą bando sulopyti. Nenoriu jos mesti, nes per ilgus dėvėjimo metus esu prie jos prisirišęs, o ji kiekvieną kartą, kai tik užsimaunu, pamažu skiria siūlą nuo siūlo, vieną pertraukdama, kitą palikdama sekančiam kartui. Jei gerai įsiklausyčiau, tai siūlų pokštelėjimas būtų tartum kojinės juokas. Štai ir vėl praplėšiau.

Tai nėra didelė skylė. Ji didelės žalos nedaro, nykštis per ją išlįsti negali. Bet su tokia kojine negali vaikščioti. Dvidešimtaine amžiuje nėra padoru vaikščioti apdriskusiam it kokiam proletarui. Nesvarbu, kad to niekas nematys, bet vistiek galvoje suksis mintis — mano kojine suplyšus, ir tai nepaprasta kojine, sakyčiau visų kojinių kojine. Tai močiutė ir ado, retkarčiais užsiuva dryžuotą lopa, o retkarčiais nedryžuotą, o kartais apsieina visai be lopo. Matau, ji pakelia siūlą ir didingai jį veria

per adatos skylutę, o paskui, atsišokusįs dramatiškai ir pasitaisiusi akinius, pamažu šį naują siūlą įterpia tarp senų kojinių siūlų. Rezultate, sakyčiau, gaunasi po viškas efektas. Mat paskutinį kartą ji naudojo ryškiai raudoną siūlą, o šiandien dar ryškesnį mėlyną, o jeigu gerai išžiūrėčiau, rasčiau ir žalio lopo likučius. Tas žalias lopas irgi turi savo įdomią istoriją, gal tiksčiau ne pats lopas, bet ta skylė, kurią jis lopo. Ji tada dar buvo nauja kojine, kojine be charakterio, dar neatitiko visiems kojos kontūrams, bet jau tada buvo aišku, kad tai nepaprasta kojine. Tai buvo mudviejų pirmas vakaras drauge. Aplinkui užė šokėjų poros, o mudu stovėjome palei sieną ir stebėjome. Esu tango specialistas, ir keletą kartų skaudžiai kentėjau nuo pergreitos polkos su ragučiais, kurią kaip tik dabar orkestras ir grojo. Tuo metu dar nežinojau, kokius šokius ji mėgsta, bet, artėjant miniai prie mūsų, išgirdau tylų siūlo pokštelėjimą ir, nenorėdamas toliau kenkti kojinei, skubiai pasitraukiau iš salės. Nuo tada prasidėjo mūsų bičiulystė, ir dabar kartas nuo karto sėdžiu palei krosnį ir atydziai akim seku močiutės rankeje adatą.

ŠACHMATAI

RAŠO K. MERKIS

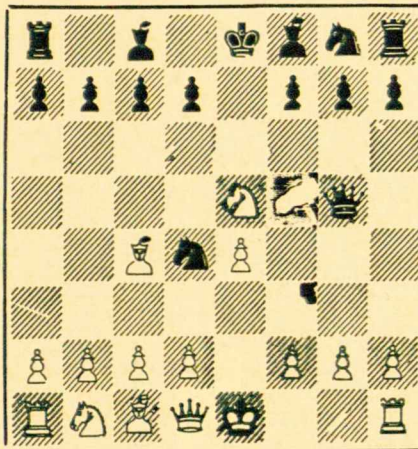
Kyla jaunosios jėgos Amerikoje. JAV meisteris Bobby Fischer (15 metų) kvalifikavosi į tarpzonines rungtynes Jugoslavijoje. Kelionės lėšas jam paskyrė viena TV stotis. Į tas pirmenybes suvažiuoja žymiausi pasaulio meisteriai. Kitas amerikietis, William Lombardy, 21 metų iš N.Y., praeitais metais laimėjo pasaulio jaunių čempiono vardą, dabar jis grįžo iš garsiojo Mar del Plata turnyro Argentinoje, laimėjęs antrą vietą, priešaky didmeisterio Panno ir kitų meisterių. Prie jų reikia pridėti dar du latvius: Edmar Mednis, 21 metų, stovi aštuntuoju tarp Amerikos meisterių! Ivars Kalme, 18 metų, Pensilvanijos ir JAV kolegijų meisteris, praėjusį rudenį įveikė B. Fischerį ir pirmuoju baigė didžiajame Milwaukee turnyre. O kur gi mūsų jaunieji, kodėl nesulaukiame iš savųjų tarpo iškilesnių šachmatų meisterių? Atsakymas paprastas: per mažai dėmesio skiriame į šachmatų prieauglį.

Jaunųjų grupė Bostone jau turi keliolika berniukų (8–13 metų). Juos mokina vietos šachmatų vadovas K. Merkis. Būtų gražu, kad Bostono pavyzdį pasektų Chicago, New Yorko, Detroito, Toronto ir ki-

tų miestų lietuvių šachmatų klubai.

Gediminas Kuodis, 13 metų, laimėjo antrą vietą Bostono "School-boy" varžybose su 4-1 tašku. Jis įkeltas į Mass. valstybės moksleivių baigmę. Kitas 13 metų lietuviukas Algis Makaitis surinko 3 taškus. Jam atiteko dovana už trumpiausią turnyro partiją prieš vieną įėjusių į baigmę. Baltais lošė O'Keefe, juodais A. Makaitis. 1.e4 e5 2. Žf3 Zc6 3.Rc4 Žd4?! 4.Ž: e5 ir įkliūva į žinomas pinkles. 4...Vg5! 5.Ž:f7 V:g2 6.Bf1 V:ek+ 7.Re2 Žf3! matas.

A. Makaitis

R. O'Keefe

Diagramoje padėtis po 4...Vg5!

ATEITIES GARBĖS PRENUMERATORIAI

P. Vaicekuskas, Detroit, Mich.
Kun. Dr. A. Juška, Chicago, Ill.
Rič. Kontrimas, Ames, Iowa
Prel. F. Bartkus, Cleburne, Texas
Dr. J. Balčiūnas, Strasburg, Ohio
K. Eungarda, Hamilton, Ont.,
Kaz. Mikšys, Hamilton, Ont.,
Prel. Ign. Valančiūnas, Philadelphia, Pa.
Kun. Dr. J. Starkus, Bayonne, N. J.
Kun. J. J. Raštutis, Amsterdam, N. Y.
Prel. P. Juras, Lawrence, Mass.
Dr. A. Šidlauskaitė, Ottawa, Ont.,
Kun. B. Gauronskis, Ansonia, Conn.
V. Indrulėnas, Chicago, Ill.
Dr. P. Kisieliūnas, Cicero, Ill.
Kun. L. Jankus, New York

MAS Vytauto Endziulaičio kuopa Brockton, Mass., iš savo metinės šventės gauto pelno Ateičiai paskyrė 17.50 dol. Nuoširdus ačiū visiems.

Administracija

ATEITININKŲ FEDERACIJAI

aukų atsiuntė MAS Vyt. Endziulaičio Brocktono kuopa metinės šventės pelno 10 proc. — 7.50 dol. Ateities administracijos rengto koncerto Brooklyne gauto pelno 10 proc. — 40.50 dol. SAS Chicagos dr. vė parengimų pelno 70.60 dol. Labai nuoširdžiai dėkojame.

At-kų Federacijos Valdyba

ATEITININKŲ FEDERACIJOS VALDYBA

prašo visus ateitininkus sendraugius nedelsti atsilyginti (3.00 dol.) už prisiųstą knygą Šv. Pijus X. Atsiminkite, kad kiekvienas nriminimas Federacijos išdui kaštuoja apie 30 dol. Neskriauskime patys savęs.

AF Valdyba

NAUJI LEIDINIAI

Antanas Škėma — ŽVAKIDĖ, dviejų veiksmų vaidinimas, išleido Darbininkas Brooklyne, 101 psl., applanas dail. R. Viesulo. Kaina nepažymėta.

Aloyzas Baronas — VALANDOS IR AMŽIAI, religiniai pasakojimai ir legendos. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas Chicagoje, applanas dail. A. Kurausko, 77 psl., kaina 1 dol.

Draugo Knygyno katalogas, kur apžvelgtos visos Draugo dienraštyje gaunamos knygos, 48 psl.

• Vokietijos ateitininkai sendraugiai leidžia savo biuletenį — Mūsų žinios. Kovo numeryje prisimenama šv. Kazimiero sukaktis, popiežiaus Pijaus XII vainikavimo sukaktis, jubilatai (dr. P. Karvelis, kun. St. Yla, prof. A. Maceina) ir duodama kronikos žinių iš Vokietijos ateitininkų gyvenimo.

MINTYS PAVASARĖJANT

PLUNKSNA GRAUŽYTĖ

Nenoriu Petro, jis per plonas;
Nemėgstu Vinco, jis per trumpas;
Dar kiek geriau patiktų Jonas,
Tik nosis jo per daug sukumpus...

Pasenęs Juozo oldsmobilis,
Banko knygelė susiplojus;
Antano visiškai nemyliau, —
Tegul jisai nukrato kojas.

Kietai prieš juos nusistatysiu:
Man vyrai tik šiaudai, tik šienas!
Nes ką aš, vargšė, besakysiu, —
Nežiūri į mane nei vienas...

Norėjau įtikinti Vilių,
Jog dviese gyventi pigiau,
O jis tuoj pareiškė: — nemyliau,
Prašau, nekalbėkim daugiau.

Diplomus jam savo parodžiau,
Lai žino, kad aš ne avis,
O jis tik pakilo be žodžių
Ir užtrenkė smarkiai duris.

Gyvenimu aš nusivyliau,
Širdij švaistos vėjas šiaurys,
Man liūdna, kad Vilius nemylia,
Ir metai, kad trisdešimt trys...

Importuojamos mašinos,
Importuojami dažai,
Siūlai, adatos ir džinas,
Ir ko daug ir ko mažai,
Tik kažin kodėl taip yra,
Nieks neimportuoja vyrų...

Kai pavasaris artėja
Ir praeina Gavėnia,
Taip bernai tie praretėja
Nei kur dingsta nežinia,
O kai nauji lapai želia,
Ilgesys širdelę gelia...

Iš Detroito ar New Yorko,
(Nors jų nosys būt kaip morkos),
Paskutinį graši duotum,
Kad kas vyrų importuotų...

VYTAUTO AUGUSTINO
LIETUVOS VAIZDŲ ALBUMAS
L I E T U V A

YRA GERIAUSIA DOVANA ĮVAIRIOMS PROGOMS

Albumo vaizdai kalba apie Lietuvą visiems suprantama kalba, todėl jis tinka visiems, nežiūrint, kas kokia kalba bekalbėtų.

Albumas L I E T U V A yra gražiausia dovana vardinių ir gimtadienių progoms.

Kiekvienam verta šį gražų leidinį pačiam įsigyti ir kitam dovanoti.

Užsakymus siųsti:

A T E I T I S ,
916 Willoughby Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.

K a i n a 6 d o l .

A T E I T I N I N K E , ar turi savo bibliotekoje

PROF. STASIO ŠALKAUSKIO

ATEITININKŲ IDEOLOGIJA

ALFOS SUŠINSKO

JAUNYSTĖS MARŠĄ

NAUJĄ LEIDINĮ

ŠV. PIJUS X.

ATEITININKŲ SĄJUDŽIO ĮKVĖPĖJO GYVENIMO IR VEIKLOS BRUOŽAI.

ŠIUOS LEIDINIUS GALIMA UŽSISAKYTI ATEITIES ADMINISTRACIJOJE, PRI-
SIUNČIANT \$3.00 UŽ ATEITININKŲ IDEOLOGIJĄ IR ŠV. PIJUS X IR \$2.00 UŽ
JAUNYSTĖS MARŠĄ.

Platintojams duodama 25% komiso

ATEITIS, 1958 M. NR. 5

90. 725. 110